

HUMANISTINEN AMMATTIKORKEAKOULU

OPINNÄYTETYÖ

Kamppi, nuorten olohuone

Nuorten hengailua Kampissa syksyllä 2011

Salla Malin

Kansalaistoiminnan ja nuorisotyön koulutusohjelma 210 op
01/2012

HUMANISTINEN AMMATTIKORKEAKOULU

Kansalaistoiminnan ja nuorisotyön koulutusohjelma (210 op)

TIIVISTELMÄ

Työn tekijä Salla Malin	Sivumäärä 50 ja 1 liitesivu
Työn nimi Kamppi, nuorten olohuone - Nuorten hengailua Kampissa syksyllä 2011	
Ohjaava opettaja Reijo Viitanen	
Työn tilaaja ja työelämäohjaaja Aseman Lapset ry, Mauri Mujunen	
Tiivistelmä <p>Nuoret tarvitsevat tiloja, joissa tavata kavereita ja viettää vapaa-aikaa ilman vanhempien valvontaa. Puolijulkiset tilat, kuten Kampin kauppakeskus, tarjoavat yhden mahdollisuuden tällaiseen omaehtoiseen vapaa-ajanviettoon. Kampista on muiden suurten kauppakeskusten tapaan muodostunutkin yleinen nuorten vapaa-ajan näyttämö ja erittäin suosittu nuorten tapaamis- ja kokoontumispaikka. Sosiaalinen verkosto ja lämmin sisätila tuovat nuoria pidemmänkin matkan takaa Kampiin.</p> <p>Selvityksen tarkoituksena oli kartoittaa ja kuvata syksyn 2011 aikana Kampin kauppakeskuksen sisätiloissa hengailevia nuoria, sekä samalla selvittää nuorison kaupunkitilan käyttöä ja muovaamista omaan käyttöön. Työn lähtökohdaksi oli ajatus, että nuoret hengailevat Kampissa, koska kaikki muutkin ovat siellä. Keskeisiksi tutkimuskysymyksiksi muodostuivat keitä nuoria Kampin kauppakeskuksessa käy, missä paikoissa he siellä hengailevat ja kuinka paljon aikaa siellä viettävät. Työn tilaajana oli Aseman Lapset ry. Sen Walkers-toiminta, johon osallistuu lukuisia vapaaehtoisia työntekijöitä, on ennalta ehkäisevää nuorisotyötä alle 18-vuotiaille nuorille. Selvityksen kohdejoukko oli potentiaalisia Walkers-kahvilan asiakkaita.</p> <p>Tutkimusmenetelmänä käytin laadullista tutkimusta, jonka toteutin yksilö- sekä parihaastatteluina, lomakehaastatteluina ja osallistuvana havainnointina. Haastattelin Kampin kauppakeskuksen kauppakeskuspäällikkö Heli Vainiota sekä turvallisuusasiantuntijaa ja vartijaa kauppakeskuksen vartioinnista vastaavan Securitas Oy:n edustajina. Kaikki haastattelut nauhoitettiin. Lähipoliisia haastattelin heidän toivomuksestaan sähköpostitse lähetettävän lomakkeen avulla.</p> <p>Selvitystyön jälkeen havaintoni on, että kaikenlaiset nuoret hengailevat Kampissa. Pääikäryhmältään nuoret ovat 14-17-vuotiaita ja hieman yli puolet heistä on tyttöjä. Hengailu päättyy yleensä 18-vuotiaana. Nuoret hengailevat mieluiten pienryhmissä, saman ikäisten sekä samaa sukupuolta olevien kanssa. Eniten heitä esiintyy perjantai- ja lauantai-iltaisina, jolloin ryhmät ovat myös suurempia. Suosituimmat hengailupaikat olivat Kampin keskuksen E- ja 1-kerroksissa. Haastateltavani kokevat nuoret neutraaliksi asiaksi, mutta nuorilla on myös ei-toivottuja vaikutuksia, sillä heidät saatetaan kokea uhkana tai häiritsevänä tekijänä liiketoiminnalle.</p> <p>Jatkossa opinnäytetyöni voi toimia pohjana uusille selvityksille ja sen avulla voidaan jatkossa tarkastella tilanteen muuttumista. Olisi mielenkiintoista verrata mikä mahtaa olla tilanne vuoden päästä syksyllä ja tutkia minne hengailevat nuoret mahdollisesti Kampista aikanaan siirtyvät.</p>	
Asiasanat nuoret, nuorisokulttuuri, kauppakeskukset, kaupunkikulttuuri, vapaa-aika, ajankäyttö	

HUMAK UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES
Degree Programme in Civic Activities and Youth Work (210 ECTS)

ABSTRACT

Author Salla Malin	Number of Pages 50 and 1 attachment pages
Title Kamppi, living room for youth - Youth hanging out at Kamppi autumn 2011	
Supervisor Reijo Viitanen	
Subscriber and Mentor Aseman Lapset ry, Mauri Mujunen	
Abstract <p>Young people need places in which they can meet friends and spend their free time without parental supervision. Semi-public spaces, such as the Kamppi shopping center, can offer a possibility to spend such self-motivated leisure time. Kamppi, like the other major shopping centers, has become a very popular place among youngsters to meet each others. Social network and a warm interior will bring young people also from a distance to Kamppi.</p> <p>The purpose of the survey was to identify and describe young people hanging around the Kamppi shopping center during the autumn of 2011, and at the same time find out how young people use urban spaces and shape them for their own use. The starting point was the idea that young people are hanging out in the Kamppi district because everyone else is out there. The main research questions consisted of information about which young people are hanging out in Kamppi shopping center, in which places they are and how much time they spend there. Children of the Station was the client, its Walkers activities are preventive work among young people under 18 years of age. A number of volunteers are involved in Walkers house activities and the target group for the survey is potential Walkers café customers.</p> <p>I used qualitative research as the research method. I made the survey using individual and pair interviews, form interviews and participating observation. I interviewed Heli Vainio, Kamppi shopping center manager. I also interviewed a security expert and a guard as Securitas Oy's representatives, Securitas is responsible of guarding the Kamppi shopping center. All these interviews were recorded. The local police wanted to be interviewed by an e-mail form interview.</p> <p>My observation is that all kind of young people are hanging out in Kamppi. The main age group is 14-17 years of age and a small majority of them are girls. Hanging out period usually ends at age of 18. Young people prefer to hang out in small groups, with friends of the same age and same sex. On Friday and Saturday nights there are more young people and the groups are also larger. The most popular places to hang out in the Kamppi Center were the E- and 1-floors. Interviewees feel that young people are a neutral thing, but young people also have unwanted effects, because they may be experienced as a threat or a disturbing factor in the business.</p> <p>In the future, my thesis can serve as a basis for new studies and it can be also used as a basis for further surveys when investigating how the situation have been changed. It would be interesting to compare the current situation with the situation next autumn and explore if and where young people have found new places to hang out instead of Kamppi.</p>	
Keywords youth, youth culture, shopping centres, urban culture, leisure time , time management	

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	5
2 MILLAISIA OVAT KAMPPI JA WALKERS-TALO NUORTEN HENGAILUYMPÄRISTÖINÄ	6
2.1 Aseman Lapset ry ja Walkers-talo	7
2.2 Kampin kauppakeskus	8
3 NUORTEN HENGAILU JULKISESSA TILASSA	10
3.1 Kaupunkikulttuuri / Nuorten hengailukulttuuri	10
3.2 Hengailun sosiaaliset syyt	13
3.3 Puolijulkinen tila	15
4 KÄYTETYT MENETELMÄT, OPINNÄYTETYÖN TOTEUTUS JA AINEISTON ALYSOINTI	16
4.1 Kvalitatiivinen tutkimus	16
4.2 Tutkimusmenetelmät	17
4.3 Havainnointi ja haastattelu	17
4.4 Rajaukset	20
4.5 Tulosten analysointi	21
5 KAMPIN HENGAILIJOIDEN PROFILOINTI	23
5.1 Ketkä hengailevat	23
5.2 Hengailijoiden etnisyys ja alakulttuurit	24
5.3 Hengailupaikat ja aika	27
5.4 Nuorten ryhmittäminen	34
5.5 Ryhmäkoko	35
5.6 Tytöt ja pojat	37
5.7 Mitä nuoret tekevät?	39
5.9 Sosiaaliset taidot ja suhtautuminen vartijoihin	41
6 JOHTOPÄÄTÖKSET	43
6.1 Tulosten yhteenveto	43
6.2 Opinnäytetyön eettisyys ja luetettavuus	46
LÄHTEET	48
Haastattelut	50
Kuvat	50
LIITTEET	51

1 JOHDANTO

Opinnäytetyöni tekeminen oli pitkäkestoinen prosessi. Opinnäytetyöohjaajani Reijo Viitanen tarjosi minulle keväällä 2011 mahdollisuutta tehdä työ Aseman Lapset ry:lle. Loppukeväällä juttelimme sitten asiasta yhdessä Aseman Lapset ry:n johtavan Walkers-toimintavastaavan Mauri Mujusen kanssa ja pohdimme samalla opinnäytetyön mahdollista aihetta. Vähitellen aiheeksi hioutui Kampin kauppakeskuksen nuoren asiakaskunnan kartoittaminen, sillä ajankohtaisuudestaan ja mielenkiintoisuudesta huolimatta siitä ei ole aiempaa tutkimustietoa. Muutenkin kauppakeskuskäyttäytymistutkimus on jäänyt Suomessa vähäiseksi, joten se vielä lisäsi aiheen mielenkiintoisuutta, tarpeellisuutta ja uutuusarvoa. Opinnäytetyöni lähtökohdaksi muotoutui siis toteamus, että nuoret tulevat Kampin kauppakeskukseen, koska kaikki muutkin ovat siellä. Laajemmin ottaen lähtökohdaksi tuli nuorison kaupunkitilan käyttäminen ja muovaaminen omaan käyttöön. Tarkoituksena oli erityisesti selvittää, mitä Kampin kauppakeskuksessa hengailtaessa tapahtuu ja miettiä syitä, jotka vetävät nuoria sinne. Tärkeiksi selvitettäväksi kysymyksiksi nousivat vapaa-aikaa viettävien nuorten taustatiedot, muun muassa sukupuoli ja ikä, sekä millaisissa ryhmissä hengailaan. Lähtökohdan ja tarkoituksen hahmottamisen jälkeen asetimme opinnäytetyölle tavoitteita. Niiksi muodostuivat kattava tiedonsaanti Kampin kauppakeskuksen nykyisestä nuoresta asiakaskunnasta ja heidän tottumuksistaan, laajempaan kokonaisuutena kaupunkikulttuurin ja sen alaisuuteen kuuluvan nuorisokulttuurin tutkiminen.

Ennen varsinaisen selvitystyön aloittamista tutustuin Walkers-talon toimintaan suorittamalla vapaaehtoistyöntekijöille järjestetyn Walkersin A-tason perehdytyskoulutuksen ja toimimalla muutamana arki-iltana vapaaehtoisena Walkers-kahvilassa. Näin sain hyvän taustakuvan Walkersin toiminnasta, pehmeän ensikosketuksen Kampin kauppakeskuksen nuoriin ja opin havainnoimaan kauppakeskusta uudella tavalla.

Walkers-talolta on helppo ja lyhyt kulkuyhteys usein hyvinkin vilkkaan Narinkkatorin läpi itse Kampin kauppakeskukseen. Narinkkatori on eloisa kulttuurisen elämän keskus, jossa voi tarkoituksella tai sattumalta tavata tuttuja, kuunnella katusoitajien soittoa, istua hetkisen tai heittäytyä lukuisten torilla pidettävien tapahtumien mukaan tempaamaksi. Tapahtumat sekä avoin ja elävä paikka vetävät puoleensa paljon eri-

laisia ihmisiä, etenkin nuoria, ja ihmisvilinä houkuttelee kokemaan ja luomaan omanlaista kaupunkiympäristöä. Syksyisin, kun ilmat viilenevät, Narinkkatorin elämä hie-
man hiipuu. Silloin nuoriso mukavuudenhaluisena usein kulkeutuu lämpimämpiin ti-
loihin joko Walkers-kahvilaan tai valoisaan, kuusikerroksiseen Kampin kauppakes-
kukseen. Selvitystyöni ajoittuikin tarkoituksella syksyyn, koska hengailijoita on silloin
selkeästi kesää enemmän ja jo työn alkuvaiheessa rajasin konkreettiseksi tutkitta-
vaksi alueeksi Kampin kauppakeskuksen sisätilat.

Koska itsekin hengailin nuorempana jonkin verran ystäväni kanssa kaupungilla ja
kauppakeskuksissa koin aiheen mielenkiintoiseksi ja läheiseksi. Suhtaudun opinnäy-
tetyössäni nuorten hengailuun positiivisena ilmiönä, koen sen hyödylliseksi osaksi
nuoruutta, sillä nuorten yhdessä viettämässä vapaa-ajassa on paljon hyvää. Tämän
vuoksi en suosi ongelmakeskeistä lähestymistapaa, vaan lähden liikkeelle siitä posi-
tiivisena pitämästäni ajatuksesta, että valtaosa Kampissa oleskelevista nuorista ei ole
suurella syrjäytymisvaarassa. Heillä on ainakin jokin kontakti muihin nuoriin, ympä-
ristöön ja yhteisöön. Toivottavasti opinnäytetyöni antaa myös taustaa mahdollisille
jatkotutkimuksille ja toimii jonkinlaisena yleistilanteen kuvaajana. Pää tarkoituksena
on kuitenkin se, että selvitykseni palvelisi tilaajaa profiloimalla Kampin kauppakes-
kuksen nuorta asiakaskuntaa ja samalla selvittäisi Walkersin toiminnan potentiaalisia
uusia kävijöitä sekä antaisi näkökulmia Walkersin toiminnan ja markkinoinnin mah-
dolliseen kehittämiseen yhä useamman nuoren tavoittamiseksi.

2 MILLAISIA OVAT KAMPPI JA WALKERS-TALO NUORTEN HENGAILUYMPÄ- RISTÖINÄ

Nuoret tarvitsevat paikkoja, joissa viettää aikaa ja tavata kavereitaan. Kampin kaup-
pakeskus ja Walkers-kahvila tarjoavat mahdollisuuden sosiaalistua yhdessä muiden
nuorten kanssa. Siellä omat vanhemmat eivät ole valvomassa ja nuori voi kokea ole-
vansa osa yhteisöä ja yhteiskuntaa pelkästään olemalla muiden nuorten keskuudes-
sa. Vapaa-ajan viettotavoilla on nuorelle erityinen merkitys, sillä ne osaltaan muok-
kaavat ystävyysuhteita, kehittävät omaa identiteettiä ja ovat ensiaskeleitä vanhemmista
irrottautumiseen (Kopakkala 2008, 30). Kampin kauppakeskus on yksi vaihtoehto

ohjatulle vapaa-ajanvietolle, siellä nuoret voivat itse vapaasti suunnitella oman vapaa-ajan käyttönsä (Salasuo 2006).

2.1 Aseman Lapset ry ja Walkers-talo

Aseman Lapset ry on vuonna 1990 perustettu poliittisesti ja uskonnollisesti sitoutumaton valtakunnallinen järjestö. Sen perustehtävä on edistää nuorten tervettä kasvua ja ehkäistä syrjäytymistä, väkivaltaa, rikollisuutta ja päihteiden ongelmakäyttöä. Järjestön jäsenet ovat nuoriso-, sosiaali- ja terveysalan edustajia. Järjestön tavoitteena on saada aikaan henkilökohtainen ja toimiva vuorovaikutus aikuisten ja nuorten välille sekä kehittää lasten, nuorten ja perheiden sekä koko yhteiskunnan hyvinvointia. (Lahtela & Mujunen 2007.)

Walkers-toiminta on Aseman Lapset ry:ssä kehitetty ainutlaatuinen suomalainen nuorisotyömuoto. Ainutlaatuisen siitä tekee nuorten hyväksyminen sellaisina kuin he ovat. Kaikki otetaan avoimesti vastaan, myös päihtyneet. Walkers-toiminta on ensisijaisesti ennaltaehkäisevää nuorisotyötä, jonka tavoitteena on luoda nuorille turvallista ja hyväksyvää aikuisuutta. Walkers toimii, alan ammattilaisten organisoimana vapaaehtoisvoimin, sosiaalitoimen ja nuorten välissä sosiaalisen nuorisotyön keinoin. (Lahtela & Mujunen 2007.)

Kuva 1. Walkers-Kahvila, Kampi

Helsingissä Walkers-talo avattiin entisen linja-autoaseman tiloihin aivan Kampin kauppakeskuksen ja Narinkkatorin viereen elokuvussa 2009. Sen keskeinen sijainti ja rento ilmapiiri houkuttelevat nuoria astumaan sisään.

Walkers-talo, joka on avoinna ma-ti ja to klo 14-19, ke klo 14-20 ja pe 14-22, on Aseman Lapset ry:n ylläpitämä kaikille alle 18-vuotiaille avoin nuorisokahvila. Sinne nuoret voivat tulla viettämään vapaa-aikaansa. Nykyisin Walkerseja toimii 13 paikka-

kunnalla. (Aseman Lapset ry:n kotisivut 14.8.2011.) Walkers-talo ja sen kahvila ovatkin oiva paikka nuorelle tavata muita saman ikäisiä ja samanhenkisiä nuoria. Siellä voi vapaasti olla ja hengaila sekä puhua aikuisille työntekijöille aivan kaikesta. Matalan kynnyksen paikkana se luo turvaa nuorille, siellä on helppo lähestyä aikuisia tai sinne voi tulla vaikkapa kuuntelemaan nuorille suunnattua musiikkikeikkaa, sillä talolla järjestetään kahvilatoiminnan lisäksi erilaisia bändi-iltoja, kokouksia ja koulutuksia. Talon toiminnan mahdollistavat muutaman palkallisen työntekijän lisäksi lukuisa joukko vapaaehtoistyöntekijöitä, jotka haluavat tehdä työtä nuorten hyväksi ja läsnäolollaan takaavat kahvilan turvallisen aukiolon. Rennot eri-ikäiset vapaaehtoistyöntekijät luovat kahvilalle mukavan tunnelman ja nuoret arvostavat suuresti kohtaamaansa positiivista ja lämmintä asennetta. Jotkut nuoret tulevat sinne kerran muiden houkuttelemana, mutta monelle se on tuttu ja turvallinen paikka, jossa voi viettää hetken aikaa edullisia kahvilatarjoiluja nauttien. Usein sinne tullaan vain piipahtamaan ja jatketaan sitten matkaa muun muassa Narinkkatorille tai Kampin kauppakeskukseen tapaamaan muita nuoria ja kokemaan ympärillä olevaa ihmisvilinää.

Vapaa-ajan ympäristöt vaikuttavat osaltaan nuorten kasvuun, kehitykseen ja sosiaalisuuteen (Salmivalli 2005, 15). Mielestäni Walkers-kahvilatoiminta edesauttaa nuorten kehittymistä ja henkilökohtaista kasvuprosessia nuorten omilla ehdoilla. Taloon on helppo poiketa, sen avaruus ja rento kahvilamaisuus kutsuvat jäämään. Kahvila tarjoaa edullisia kahvilapalveluja, myös tietokoneita ja internet on käytettävissä. Taloon voi tulla piipahtamaan, pelailemaan pelejä, lukemaan lehtiä tai vaikka tekemään läksyjä. Fatboy-säkkityyny kutsuvat istumaan ja suunnittelemaan vapaa-ajanviettoa. Seinillä olevat nuorten ottamat kehystetyt valokuvat tekevät tilasta nuorten itsensä näköisen.

2.2 Kampin kauppakeskus

Kampin kauppakeskus on helposti saavutettavissa jalkaisin, autolla ja julkisilla kulkuvälineillä. Sen yhteydessä sijaitsee kaukoliikenteen ja Espooseen suuntautuvan bussiliikenteen terminaalit sekä metroasema. Niiden kautta väkeä virtaa koko ajan.

Walkers-kahvilasta on Narinkkatorin kautta vain 180 askelta Kampin kauppakeskukseen, joka on yksi Helsingin keskustan sosiaalisen elämän keskuksia. Kävijämäärältään se on Suomen suurin kauppakeskus, kävijöitä siellä on vuodessa yli 33,9 miljoonaa (2010) (Kampin kauppakeskuksen internetsivut

Kuva 2. Narinkkatori Kampin kauppakeskuksen edustalla

18.12.2011). Se on Itäkeskuksen jälkeinen Helsingin toiseksi suurin ostoskeskus ja Suomen viidenneksi suurin (2009) (Kampin kauppakeskus, Lehdistötiedote 3.2.2009).

Kun Narinkkatorilta saapuu vuonna 2006 auenneeseen Kampin kauppakeskukseen, aistii rauhallisen, mutta vilkkaan tunnelman (Kampin kauppakeskuksen internetsivut 18.12.2011). Ihmisiä liikkuu koko ajan joka suuntaan, toiset kiirehtien, toiset rauhallisempaan tahtiin, käytävillä kuulee lähes aina monia vieraita kieliä. Tila tuntuu avaralta, valoista, tyylikkäältä ja vetovoimaiselta, sen ilmapiiri on nuorekas ja monikulttuurinen, se on varmuudella luonteva tila tavata muita ihmisiä. Vaikka ulkona sataisikin vettä, Kampista pääsee kuivin jaloin yhdyskäytäviä pitkin useisiin muihin Helsingin keskustan paikkoihin.

Kampin kauppakeskuksessa on kaiken ikäisiä ja kaikenlaisia ihmisiä, siitä onkin muodostunut erittäin suosittu nuorten kokoontumispaikka. Sen on mainittu olevan jopa Suomen suurin nuorisotalo. (Lehdistötiedote 3.2.2009.) Tilanne on suunnilleen samanlainen tänä päivänä. Useimmiten nuoret oleskelevat pienissä ryhmissä etsien rauhallista paikkaa johon mennä tai tutkivat näyteikkunoita, joita Kampin kuusi kerrosta ja yli 120 liikettä tarjoavat. E-kerroksen kahviloissa ja ruokapaikoissa on paljon väkeä. Ihmisiä menee liukuportailta ylös ja alas, osa kantaa ostoskassia, toiset odottelevat bussia tai juttelevat muiden kanssa. Työmatkaliikenteen käyttäjät kiiruhuvat kotiin. Samankaltainen tunnelma valitsee myös muissa kerroksissa vaikka tahti hieman rauhoittuukin. Kolmannen kerroksen liikkeet houkuttelevat äitejä lastenvaunuineen, heillä ei tunnu olevan kiire mihinkään. Ylimmän kerroksen nuorisoliikkeet ja

trendikäs kahvila vetävät paljon nuoria puoleensa. Siellä voisin itsekkin rauhoittua, istua alas ja tarkkailla ympärillä olevaa tai ihastella ikkunoista ulkona olevaa aurin-
gonpaistetta.

Kauppakeskuksen pitkillä käytävillä riittää väkeä ja näkyvillä olevat vartijat rauhoitta-
vat ilmapiiriä pelkällä läsnäolollaan. Kauppakeskuksen vilinä rauhoittuu iltaa kohti,
kun ylimmät kerrokset menevät kauppojen sulkeuduttua kiinni, neljännen kerroksen
keilahallia lukuun ottamatta. Silloin ihmiset lähtevät pois tai siirtyvät myöhemmin au-
kioleviin 1- ja E-kerroksiin. Kokonaisuudessaan kauppakeskus on suljettuna vain kel-
lo 3:00- 5:00. Pitkät aukioloajat ovat myös yksi syy siihen miksi nuoret viihtyvät Kam-
pin kauppakeskuksessa, jonka liikkeet ovat auki arkisin 9 – 21, lauantaisin 9 - 18 ja
sunnuntaisin 12 – 18.

3 NUORTEN HENGAILU JULKISESSA TILASSA

Nuoret hakeutuvat hengaillemaan julkisiin ja puolijulkisiin tiloihin, koska ne ovat kaik-
kien saavutettavissa ja avoimesti käytettävissä. Uskon kauppakeskusten vetovoiman
liittyvän sosiaaliseen vuorovaikutukseen ja vapaaseen liikkuvuuteen. Nuoret haluavat
kuunnella, katsella, havainnoida ja aistia ympärillä olevaa. Kauppakeskus ja siellä
hengaavat ystävät vaikuttavat nuoren persoonallisen ja sosiaalisen identiteetin muo-
vaantumiseen. Sosiaalinen identiteetti tarkoittaa muun muassa samaistumista johon-
kin sosiaaliseen ryhmään, omaan kaveriporukkaan, josta tulee tärkeä osa yksilön
kokonaisidentiteettiä. (Mäenpää 2005; Kronqvist & Pulkkinen 2007, 172.)

3.1 Kaupunkikulttuuri / Nuorten hengailukulttuuri

"Kaupunkikulttuuri on nykypäivän Suomalaisen kulttuurin ydinaluetta" (Stadipiiri 2000,
9). Sen perustana ovat paikallinen kulttuuri ja paikalliset identiteetit (Salminen 2000,
10). Jotta itse ymmärtäisin paremmin nuorten hengailukulttuuria ja syitä Kampin
kauppakeskuksessa hengailuun minun oli syytä ensin perehtyä kaupunkikulttuuriin
yleisesti ja aivan erityisesti nuorten kannalta. Etsin tietoa kaupunkikulttuurista aiem-

min tehdyistä tutkimuksista. Niissä käsitellään kaupunkikulttuurin rakentumista, nuorisokulttuuria ja nuorten vapaa-ajan viettoa. Aiheen lähempi tarkastelu osoitti useampia syitä siihen miksi nuorten hengailu puolijulkisissa tiloissa on osa tätä päivää. Tarkastelen lisäksi niitä syitä, jotka tuovat nuoria kokoontumaan ja hengaillemaan juuri Kampin kauppakeskuksen alueelle. Näyteikkunoiden tutkiskelu, kaupoissa kiertely sekä hengailu ovat osa tämän päivän kaupunkikulttuuria. Kaupunkikulttuurilla ja nuorisokulttuurilla on pitkään tiedetty olevan tiivis yhteys (Mäenpää 2005, 353).

Nuorison hengailun keskittymisellä kaupunkien keskustoihin ja julkisille paikoille on pitkät perinteet. Erityinen nuorisokulttuuri syntyi kaupungistumisen ja teollistumisen aikana 1950-luvulta 1970-luvulle. Nuoret irrottautuivat kotinurkistaan ja kotikunnistaan ja alkoivat viettää yhä enemmän aikaa keskenään. Ilmiötä voidaan selittää sillä, että ystävästä tuli entistä tärkeämpiä koska perhekoot pienenivät ja muut sukulaiset asuivat kauempana. *”Nuorten vapaa-ajanviettotavaksi yleistyikin pyöriskely kaupungin keskustassa. Haluttiin paikkoja, joissa voi vain olla tekemättä mitään ja mieluiten ilman valvovaa silmää.”* (Ilves 1998, 30.)

Nuorten hengailu kauppakeskuksissa ja julkisissa tiloissa yleensä on osa kaupunkikulttuurin sosiaalista kenttää. Esilläolo koetaan nyky-yhteiskunnassa arvostetuksi ja tavoittelemisen arvoiseksi. Nuoret haluavat olla esillä vertaisilleen, mitä kuvastaa nuorten hengailu keskeisillä paikoilla ja keskellä tapahtumia. (Kuusisto-Arponen & Tani 2009, 54.) Julkisissa tiloissa, joissa väkeä on paljon, voi olla anonyyminä. Sinne on helppo tulla hengaillemaan ilman erityistarkoitusta. Pääosin nuorten hengailu kauppakeskuksessa ei perustu kuluttamiseen vaan oleskeluun, istuskeluun ja ystäviensä tapaamiseen, sillä nuorten ostovoima ei ole yhtä hyvä kuin keskiverto aikuisen. (Lehtonen & Mäenpää 2005, 31-32.)

Kaupunkikulttuurisen murroksen myötä kehittyi 1980-luvulla uudenlaista kaupunkikulttuuria, jota leimaa idea julkisesta tilasta oleskelun ja viihtymisen paikkana. Kaupungin väkijoukkojen sallimat tuntemattomuus ja anonyyminä takaavat vapauden. (Mäenpää 2005, 275.)

”Olennaista on oleskelu itsessään, mutta oleskelu ei tarkoita paikalleen asettumista. Se on pienimuotoista liikettä ja vilkkautta, juttujen ja vitsien kertomista, keskinäistä viihdyttämistä, jossa juuri keskinäisyys ihmisjoukon ja katetun tilan

sekä sen tarjoamien mahdollisuuksien kehyksissä kiehtoo.” (Mäenpää 2005, 202.)

Oleminen on pyörimistä yhdessä tai useammassa paikassa, sosiaalista olemista ystävien kanssa. Nuoret haluavat kuulua joukkoon ja toisaalta siihen pakottaa sosiaalinen paine, nuorille kauppakeskus on sosiaalinen tila, jossa ollaan yhdessä ystävien kanssa.

Opinnäytetyössäni kulttuurinen näkökulma tarkoittaa laajasti kaupunkitilan käyttöä ja sen kulttuurisia kerroksia, tilan kokemista ja käyttämistä. Kaupunkikulttuuri syntyy monenlaisten palasten summana. Siinä piilevät voimat voidaan oikealla politiikalla hyödyntää entistä paremmin yksilöiden ja yhteisöjen hyödyksi. Kaupunkikulttuuriin kuuluu muun muassa kaupunkitilan kokeminen ja käyttö, elämäntapa, kaupunkiväestö sekä nuorisokulttuuri. Kaupunkikulttuurin arvoa on alettu ymmärtää, kun rapautuminen on alkanut näkyä vuorovaikutuksen vähentymisenä ja sosiaalisina ongelmina. (Salminen 2000, 7.)

Nykyisessä nuorisokulttuurissa on paljon alakulttuureja, joihin kiinnitytään. Ne määrittelevät osittain keiden kanssa nuoret viettävät aikaansa. Alakulttuureilla tarkoitetaan esimerkiksi musiikkityyleistä syntyneitä alakulttuureita, kuten hip-hoppareita ja rokkaareita, tai eri mielenkiinnon kohteista syntyneitä ryhmittymiä, kuten skeittareita. Tyyllitely on arkipäivää nuorille ja nuorten monivivahteinen tyyli voi vaihdella jopa päivittäin. Muotia ja musiikkia onkin käytetty usein kuvaamaan nuorisokulttuuria (Salasuo 2006, 49-52).

”Nuoret, kuten aina, hakeutuvat paikkoihin, joissa on muitakin nuoria, mutta tätä liikettä eivät ohjaa niinkään kulttuuriset ilmiöt, vaan sosiaaliset verkostot ja maantiede” (Salasuo 2006, 70). Kampin kauppakeskuksen markkinoinnissa halutaan, että Kampin kauppakeskus toimii kaupunkilaisten olohuoneena, sellaisena paikkana, jonka kaikki kokisivat omakseen (mukailtu Kampin kauppakeskuspäällikkö Heli Vainio). Siitä onkin tullut kollektiivisesti käytetty tila, joka on saanut ostamisen rinnalle roolin kansalaisten olohuoneena. Olohuone taas merkitsee useampaa asiaa: avoimuutta tulla ja olla sekä oleskelua ilman erityistä tarkoitusta (Stadipiiri 2000, 28).

3.2 Hengailun sosiaaliset syyt

Kysymys, siitä miksi nuoret haluavat viettää aikaansa juuri Kampin kauppakeskudessa on moniulotteinen. Osallisuus ja yhteisöllisyys nousevat ensimmäisenä mieleeni. Ovathan kauppakeskukset jo luonteeltaan sosiaalisia tiloja, joissa kokoontuu eri syistä yhteen paljon ihmisiä. Sellaisissa paikoissa nuoretkin haluavat istua, juttella ja viettää yhdessä vapaa-aikaansa.

”Kaupunkilaiselle ei ole enää tärkeää se, missä paikassa hän on. Tärkeä on se, missä paikassa hän kulloinkin on suhteessa paikkoihin, joissa ovat ne, joiden kanssa ollaan kanssakäymisessä. Näin paikkoja tärkeimmiksi ovat tulleet paikkojen keskinäiset suhteet ajassa.” (Mäenpää 2005, 229.)

Perinteisesti nuoret haluavat olla siellä missä muutkin nuoret ja ystävät ovat. Hengailua luonnehtii yhdessäolon merkitys (Salmivalli 2005, 45). Usein he etsivät yhdessä ololleen myös sellaisia toimintaympäristöjä, joissa omaehtoinen sosiaalinen kanssakäyminen on mahdollista. Ilmiön taustalla on myös nuorten tarve viettää ajoittain vapaa-aikaansa ilman aikuisten rajoittavaa kontrollia, siksi nuoret hakeutuvat hengaillemaan myös muualle kuin nuorisolle erikseen suunnattuihin tiloihin.

Samat syyt ohjaavat nuoria Kamppiin ja minua pidemmän matkan päähän keskustaan ystäväni luokse. Nuorten sosiaalinen liikkuvuus on lisääntynyt. Sosiaaliset suhteet ja yhteisöllisyys tuovat nuoria Kampin kauppakeskukseen, yhdessä oleminen on riittävä syy tulla paikalle. (Kopakkala 2008, 32.) Kampissa ajanvietto ei ole suoraan sidoksissa ostovoimaan vaan nuorten liikettä ohjaavat sosiaaliset verkostot ja maantiede. Kauppakeskukseen ei tulla yksin, ystävien läsnäolo ja sosiaalisuus on välttämätöntä, se on usein myös toiminnan päämäärä. Hengailu on väistämättä sosiaalista ja tähtää yhteisöllisyyteen (Salmivalli 2005, 45). Kamppi tarjoaa turvallisen ja tutun sosiaalisen ympäristön nuorille.

Nuoret haluavat oleskella ikätovereidensa kanssa, omassa porukassaan. Ystävien merkitys kokemusten jakajina lisääntyy nuoruudessa, se on tärkeä sosiaalinen syy hengailun takana. (Salasuo 2006, 70; Lehtonen & Mäenpää 1997, 31-32.) Vertaisten kanssa opitaan ja omaksutaan paljon tietoja, taitoja ja asenteita sekä koetaan asioita yhdessä. Ystävien kanssa yhdessä koetut hetket ovat merkityksellisiä myös nuoren tulevaisuuden kannalta. Tunne vertaisryhmään kuulumisesta ja oma asema siinä

ovat nuorelle tärkeitä. Kaverit tarjoavat ajanvietettä, kumppanuutta ja tunteen johonkin kuulumisesta, ryhmässä vietetty aika koetaan palkitsevaksi. (Salmivalli 2005, 15-16, 32.) Ystävien merkitys on suuri ja kasvotusten kohtaamiset ovat nuorille merkityksellisiä vaikka media tarjoaakin nykyään monia mahdollisuuksia olla yhteydessä ystäviin (Myllyniemi 2009, 90-91). Johonkin kuuluminen, ryhmän kiinteys, hyväksytyksi tuleminen ja vaikuttaminen ovat yksilön kehityksen kannalta tärkeitä. Hengailuryhmän jäsenyys on palkitsevaa ja tarjoaa kiinnostavaa tekemistä, ihmissuhteita ja sosiaalista arvontoa. (Himberg & Jauhiainen 1998, 105.)

Kampin nuoria kuunnellessa huomaa kuinka monet puhuvat toisilleen vanhemmistaan. Hengailuporukka tarjoaa nuorille sosiaalisen kentän, jossa vertaiset auttavat irrottautumaan vanhemmista. Ryhmissä voi ottaa erilaisia rooleja sekä oppia tekemään kompromisseja, ne tarjoavat nuorelle läheisyyttä ja avartavat maailmankuvaa. Kavereiden kanssa hengaillessa nuoret oppivat itsestään ja rakentavat minäkuvaansa. (Salmivalli 2005, 33.) Vertaisryhmissä saa tukea, voi jakaa iloja ja suruja sekä viettää yhdessä aikaa ja kokea uusia asioita. Sosiaalisten suhteiden kautta nuori pystyy muokkaamaan omaa identiteettiään, ne myös parantavat nuoren kehitystä ja hyvinvointia (Määttä & Tolonen 2011, 29). Ystävien kanssa ongelmien ratkaisu on helppoa ja nuoret voivat auttaa toinen toisiaan nuoruuden kehitystehtävissä. Uskon, että kaikilla on halu kertoa asioitaan ja jakaa tunteitaan muiden kanssa, silloin niistä tulee merkityksellisempiä. Nuoret haluavat uskoutua ja puhua asioistaan samassa elämäntilanteissa olevien kanssa. Yhdessä koetut hetket myös lähentävät suhteita. (Salmivalli 2005, 29.)

Sosiaalisia syitä hengailulle on paljon, tärkein on kuitenkin hauskan pito yhdessä. Toki muut hengailevat nuoret tarjoavat virikkeitä, apua ja tunteen, että toiseen voi luottaa, mutta en usko, että nuoret hengailisivat yhdessä elleivät he kokisi sen olevan hauskaa ja saavansa siitä itselleen jotain merkityksellistä (Salmivalli 2005, 36). Sosiaalisesti tärkeäksi nousee myös näkeminen ja nähdyksi tuleminen. Ongelmallisista oloista tuleville nuorille hengailuporukan merkitys saattaa olla vieläkin suurempi, sillä he etsivät vertaisista tukea ja turvaa (Salmivalli 2005, 39). Kauppakeskus on nuorille enemmän sosiaalinen kuin palveluiden tila.

”Jokaisen yksilön sosiaalinen ympäristö rakentuu suhteista toisiin yksilöihin, ryhmiin, yhteisöihin ja yleensäkin yhteiskuntaan” (Tiuraniemi 1993, 5). Jokainen yksilö on erilaisten ryhmien jäsen, esimerkiksi Kampin kauppakeskuksessa nuori voi olla tietyn hengailevan ryhmän jäsen. Se, että nuori on löytänyt ystäviä keiden kanssa hengailla voi olla tärkeässä roolissa oman identiteetin muodostumisen kannalta. Nuori voi olla hyvinkin sitoutunut hengailevaan ryhmään ja ryhmällä voi olla vaikutuksia hänen arvoihinsa ja toimintaansa, ystävyys- ja kaverisuhteet näyttelevät merkittävää roolia nuoren vapaa-ajan vietossa ja arvomaailmassa. Lisäksi koko yhteiskunta muodostuu monista sosiaalisista ryhmistä, jotka ovat erilaisessa valta- ja vuorovaikutussuhteissa toisiinsa. (Tiuraniemi 1993, 26.)

3.3 Puolijulkinen tila

Rajat kaupungin julkisten ja yksityisten tilojen välillä ovat epätarkkoja. Kauppakeskukset ovat kuitenkin luokiteltavissa puolijulkisiin tiloihin, ne ovat jossain julkisen ja yksityisen välissä. Puolijulkiset tilat ovat yleensä katettuja ja yöksi suljettavia. Tyypillistä on, että ne ovat kaupallisia kulutustiloja, kuten Kampin kauppakeskus. Puolijulkiseen tilaan voivat tulla kaikki kunnan ihmisiksi luetut, ne ovat muodollisesti kaikille avoimia. Yhä useammin vartija toivottaa tulijan tervetulleeksi, puolijulkiseen tilaan pääsy on vapaa tietyin reunaehdoin. Kauppakeskus ei edellytä asiakkuutta samassa mittakaavassa kuin yksityiset toimijat (Nikoskinen 2011, 106).

Puolijulkisuus tuo julkiseen yksityisiä elementtejä; esineitä, tavaroita ja niihin liittyviä vaatimuksia ja oikeuksia. Puolijulkiset tilat ovat yksityisesti hallittuja ja vartijoiden tai kameroiden valvomia. Valvonta taas tuottaa eriytynyttä kaupunkitilaa, tilaa johon toiset ovat tervetulleita ja toiset eivät, tilan käyttöä määrittelevät tietyt rajoitukset ja kontrolli. Lisääntyneen kontrollin seurauksena sopimattomasti käyttäytyvät tai sopimattomalta näyttävät henkilöt ohjataan pois näkyvistä. Tällä tavoitellaan yhä kattavampaa tilan hallintaa, puolijulkisuus rajoittaa käyttäjien toimintaa. (Urbs 2000, 30, 167-170; Mäenpää 2005, 289.) Puolijulkisuus on muodostunut kaupunkia leimaavaksi sosiaalisen ympäristön tyyliksi. Puolijulkinen tila tuo itsenä näyttille, se ei kätke niin kuin valtaa esittävät tilat. (Mäenpää 2005, 294-295.)

Mielestäni nuorilla ei ole käytettävissään samassa määrin kuin aikuisilla kodin ulkopuolisia tiloja, joissa tavata muita saman ikäisiä. Eivätkä nuoret ikänsä tai varallisuutensa vuoksi pysty hyödyntämään samoja palveluja kuin aikuiset. Siksi avoin ja puolijulkinen tila houkuttelee nuoria luokseen. Puolijulkisista tiloista, kuten kauppakeskuksista, on tullut osa nuorten jokapäiväistä elinympäristöä (Kuusisto-Arponen & Tani 2009, 53). Vaikka nuorilla onkin omia nuorisotiloja, ne eivät tavoita kaikkia tai täytä kaikkien tarpeita. Kauppakeskuksissa saa myös olla vapaammin, kunhan muistaa riittävän hyvät käytöstavat. Samalla itse suunniteltu vapaa-ajanvietto kehittää myös itsenäistymistä.

4 KÄYTETYT MENETELMÄT, OPINNÄYTETYÖN TOTEUTUS JA AINEISTON ALYSOINTI

Opinnäytetyöni peruskysymyksiksi muotoutuivat tieto siitä keitä nuoria Kampin kauppakeskuksessa käy, missä nuoret siellä hengailevat ja kuinka kauan aikaa he siellä viettävät sekä kuinka nuoret ylipäättään käyttävät kaupunkitilaa. Selvitys on sellaiseenaan ainutkertainen (Eskola & Suoranta 1999, 110).

4.1 Kvalitatiivinen tutkimus

Selvityksen edetessä tuli tarpeelliseksi miettiä tarpeisiin ja tavoitteisiin sopivia lähestymistapoja ja tutkimusmenetelmiä, siksi oli tärkeää miettiä, mitä menetelmien avulla halusin saavuttaa. Tarkoitukseni oli kuvailla kokemaani ja näkemääni sekä muiden havaintoja eli kuvata tutkittavan ympäristön todellista elämää ja ilmiöitä. (Hirsjärvi & Remes & Sajavaara 2004, 152.) Koen, että juuri tähän kvalitatiivinen menetelmä on sopiva, sillä tämän tutkimusmenetelmän avulla on mahdollista saada syvällisiä vastauksia. Valintaani tukee myös se, että selvityksessä koin tärkeämmäksi vastausten laadun kuin määrän (Eskola & Suoranta 1999, 61). Käytin kirjallisuudesta, havainnoinnista ja haastattelusta saatavaa tietoa, joten selvitys on määriteltävissä laadulliseksi tapaustutkimukseksi.

Keräsin aineistoa luonnollisissa, todellisissa tilanteissa, mikä on yksi kvalitatiivisen tutkimuksen piirteistä. Olin itse selvitykseni keskeisessä silminnäkijän roolissa. Kvalitatiivista aineistoa tutkittaessa esiintyy aristoteellinen ajatus, jonka mukaan yksityisessä toistuu yleinen. Kun tutkitaan yksittäistä tapausta, saadaan selville mikä on merkittävää ja toistuu usein tarkasteltaessa ilmiötä yleisemmällä tasolla. (Hirsjärvi & Remes & Sajavaara 2004, 152.) Selvitykseni aikana tämä alkoi todentua, sillä työn edetessä samat asiat alkoivat nousta esiin uudestaan ja uudestaan eli aineisto alkoi kyllääntyä.

4.2 Tutkimusmenetelmät

Valitsin tutkimusmenetelmikseni havainnoinnin ja sitä täydentävät ja syventävät haastattelut, koska niiden avulla ajattelin pystyväni saavuttamaan hyvän kokonaiskuvan ilmiöstä. Käyttämällä näitä kahta toisiaan täydentävää menetelmää samanaikaisesti pystyinkin saamaan kattavan yleiskuvan aiheesta, tuomaan esiin laajempia näkökulmia ja lisäämään selvitykseni luotettavuutta (Hirsjärvi & Hurme 2006, 38). Kampin kaltaisessa toimintaympäristössä on perusteltua käyttää juuri näitä menetelmiä, sillä ne soveltuvat hyvin tähän ympäristöön ja perustuvat erilaisiin lähestymistapoihin ja tuottavat siten erilaista tietoa nuorten hengailusta. Saamani yleiskuvan pohjalta taas oli mahdollista luokitella aineistoa eri kategorioihin ja analysoida sitä. Koska selvitykseni perustuu paljolti itse kokemaani ja näkemääni, oli havainnointi mielestäni luonnollinen menetelmävalinta. Nuorten parissa työskentelevät henkilöt toimivat selvityksessäni asiantuntijoiden roolissa, heidän teemahaastattelunsa täydensivät ja tukivat omia havaintojani. Kvalitatiivisessa tutkimuksessa suositaan metodeja, joissa tutkittavien näkökulmat pääsevät esiin, mielestäni muun muassa vartijoiden näkökulmat olivat erittäin oleellisia ja haastattelu oli hyvä menetelmä tuoda ne esille.

4.3 Havainnointi ja haastattelu

Aloitin selvitykseni tutustumalla lähdekirjallisuuteen ja jo olemassa oleviin nuoriso-, kaupunkikulttuuri- ja kauppakeskustutkimuksiin. Sen jälkeen kirjoitin suurimman osan teoriaosasta. Kun tämä vaihe oli lähes valmis havainnoin syksyn 2011 aikana, inten-

siivisemmin lokakuussa, kauppakeskuksen nuoria ja mietin haastateltavia tahoja. Valinnan pääkriteerinä pidin sitä, että he ovat joko suoranaisesti tai välillisesti vaikutuksessa nuorten hengailuun. (Eskola & Suoranta 1999, 93). Haastatteluun valikoitunut otanta oli harkinnanvarainen ja pieni (Eskola & Suoranta 1999, 18). Sain helposti yhteyden valitsemiini tahoihin ja kaikki suostuivat haastateltaviksi. Syys- lokakuussa 2011 suoritin yhteensä kolme haastattelua, jotka olivat lomake-, yksilö- ja parihaastatteluja. Haastateltavina olivat Lähipoliisit, Kampin kauppakeskuspäällikkö Heli Vainio sekä kaksi kauppakeskuksen vartiostusta vastaavan vartiointiliike Securitas Oy:n edustajaa, turvallisuusasiantuntija ja vartija. Poliisit halusivat haastattelukysymykset sähköpostitse, jotta he pystyivät yhdessä laajemmalla joukolla pohtimaan vastauksia kysymyksiini. Myöhemmin pyrin analysoimaan haastateltujen kertomaa mahdollisimman perusteellisesti (Eskola & Suoranta 1999, 18).

Suoritin haastattelut Kampin kauppakeskuksen tiloissa eli haastateltavien omilla työpaikoilla. Kauppakeskuspäällikköä haastattelin tunnin ja Securitas Oy:n edustajia noin puolitoista tuntia. Olin muodostanut itselleni jonkinlaisen ennakkokuvan aihealueesta ja siitä mitä asioita haastateltavat voisivat tuoda esille. Olin myös tutustunut aiheeseen ja minulla oli omakohtaista kokemusta ja havaintoja aihealueesta. Koen, että tämän vuoksi teemahaastattelu soveltui hyvin tutkimusmenetelmäksi. Haastattelutilannetta ohjaavat kysymykset ja teemat olivat tilanteen helpottamiseksi ennalta suunniteltuja, mutta niiden muotoa, laajuutta ja järjestystä saatoin vaihdella tilanteeseen sopivalla tavalla. (Eskola & Suoranta 1999, 87.) Tarvittaessa tarkensin kysymyksiä ja esitin vielä lisäkysymyksiä (Hirsjärvi & Hurme 2006, 47-48). Nauhoitin haastattelut haastateltavien suostumuksella. Nauhoittaminen helpotti litterointia ja mahdollisti palaamisen haastatteluihin myöhemmin. Tuloksissa käytän Securitas Oy:n edustajista lyhenteitä V1 ja V2.

Tarkoitukseni oli haastatteluissa päämäärähakuisesti kerätä informaatiota ja selvittää haastateltavien käsityksiä ja omakohtaista kokemusta aiheesta (Hirsjärvi & Hurme 2000, 42). Selvityksen kannalta oli tärkeää, että haastateltavat tiesivät mahdollisimman paljon aiheesta. Laadin haastattelulomakkeen teemoittain ja sain teemojen varassa etenevän haastattelun avulla haastateltavien äänen hyvin kuuluviin (Eskola & Suoranta 1999, 87). Teemahaastattelu on puolistrukturoitu haastattelu, jossa aihepiiri on sama kaikille haastateltaville (Hirsjärvi & Hurme 2006, 47-48). Teemahaastatte-

lussa haastateltavalla on ennakkokäsitys aiheesta ja mielikuva siitä, mitä haastateltavat saattavat tuoda esille haastattelussa (Lahikainen & Pirttilä-Backman 2007, 52). Securitas Oy:n edustajia aihe tuntui kiinnostavan ja heitä tuntui motivoivan oman kokemuksen ja mielipiteiden julkituominen. En usko, että kyselylomakkeella olisin päässyt yhtä kattaviin vastauksiin. Nyt vartiointiliikkeen edustajat pystyivät täydentämään toisiaan. Heidän haastattelunsa lomassa pääsin katselemaan myös valvontakameroita, joiden kautta vartijat pystyivät havainnollistamaan kertomaansa. Haastatteluissa tunnelma oli vapautunut ja avoin.

Sain havainnoinnilla eli observoinnilla tietoa siitä miten ja missä nuoret toimivat. Havainnoinnin etuna on, että sen avulla saa välitöntä, suoraa tietoa yksilöiden ja ryhmien toiminnasta ja käyttäytymisestä. Samalla pääsin tapahtumien luonnollisiin ympäristöihin (Eskola & Suoranta 1999, 104). Havainnointini ei ollut vain sattumanvaraista vaan se perustui systemaattiseen tarkkailuun niin kuin tieteellisen havainnoinnin kuuluukin (Eskola & Suoranta 1999, 99-100). Kirjasin vihkoon tekemääni taulukkoon muun muassa kuinka paljon nuoria näin, mitä he tekivät ja missä. Samalla kirjoitin miltä ilmapiiri havainnointihetkellä tuntui. Tavoitteeni oli oppia ja ottaa sisältäpäin selvää hengailijoiden jokapäiväisistä tilanteista, heidän kulttuuristaan ja toimintatavoistaan. Tavoitteeni oli hahmottaa tilannetta kokonaisvaltaisesti (Eskola & Suoranta 1999, 106-107). Kiertelin kauppakeskuksen eri kerroksissa ja välillä saatoin jäädä johonkin pidemmäksi aikaa kirjaamaan ylös muodostuvia tilanteita. Tässä selvityksessä oma roolini oli aktiivinen. Havainnointitilanteissa olin näkyvillä ja osa ympärillä olevaa asiakaskuntaa, saatoin istua kahvilassa tai nojailla valoympyrän kaiteeseen. Aluksi havainnoin systemaattisesti yksilöitä ja ryhmiä, pyrin kuvaamaan niitä mahdollisimman tarkasti, kirjasin ylös kellon ajan ja havainnointipaikan. Sen jälkeen kirjasin ylös hieman mitä paikassa tapahtuu ja pyrin pohtimaan miksi niin tapahtuu. Ulkopuolisen havainnoijan läsnäolo tuskin vaikutti lopputulokseen, koska kohdeympäristössä liikkui havainnoitavien lisäksi paljon muitakin ihmisiä. Käytin havainnointia täydentämään ja tukemaan haastattelujani. Havainnointi mahdollisti pääsyn tapahtumien luonnollisiin ympäristöihin ja vuorovaikutuksen tutkimisen. Selvityksessä havainnointi kohdistui moneen asiaan kuten liikehdintään, vuorovaikutukseen ja eleisiin. (Hirsjärvi & Remes & Sajavaara 2004, 202.) *”Haastateltava poikkeaa muista osallisista siinä, että hän jäsentää kokemaansa tietoisesti ja tekee havainnoistaan muistiinpanoja”* (Lahikainen & Pirttilä-Backman 2007, 54).

Selvitykseni voi luokitella etnografiseksi selvitykseksi, jota kutsutaan myös kansan kuvaukseksi. Etnografia on tietyissä tilallisessa ja sosiaalisessa kontekstissa tapahtuvien käyttäytymistapojen ja sääntöjen kuvausta ja analysointia, joka perustuu tarkkailuun ja osallistumiseen. (Mäenpää 2005, 52.) Aineistoratkaisu johtui pääosin siitä, että nuorten haastattelulla oletettiin saatavan vain vähän informatiivista aineistoa. Lisäksi Walkersin edustaja toivoi, että selvityksessä keskityttäisiin nuorten havainnointiin ja viranomaisten haastatteluihin ja jätettäisiin nuorten haastattelemisen selvityksen ulkopuolelle. Päätökseen vaikutti myös käytettävissä oleva aika ja haastatteluressurssit. Valitsin käyttämäni menetelmät sen perusteella, että niiden avulla uskoin saavani kattavimmin konkreettisen kuvan aiheesta. Ne auttoivat pääsemään paremmin sisään aiheeseen ja olivat minulle luontainen tapa tehdä selvitystä.

4.4 Rajaukset

Rajasin selvitykseni koskemaan ainoastaan Kampin kauppakeskuksen sisätiloja, koska muuten selvityksestä olisi tullut liian laaja ja monimutkainen. Sisätiloihin rajautumiseen vaikutti osaltaan se, että kauppakeskuksen lähiympäristössä kulkee paljon ohikulkijoita ja tarpeena oli nimenomaan kartoittaa kauppakeskuksen aukioloaikoina sisätiloissa pidempään oleskelevia nuoria. Opinnäytetyössäni hengaillevilla nuorilla tarkoitetaan kauppakeskuksen yhteissisätiloissa, kuten käytävillä ja sisääntuloaukoissa oleskelevia nuoria.

Biologisena prosessina nuoruus on 12-22 ikävuoden välillä. Sosiaalisesti nuoruus loppuu aikuisen aseman saavuttamiseen. (Kemppinen 1999, 38.) Nuorisolaissa määritellään nuori alle 29-vuotiaaksi (Nuorisolaki 27.1.2006). Opinnäytetyössäni keskitytään 10-18-vuotiaiden nuorten toimintaan, koska nuorisotyö on yleisesti suunnattu alle 18-vuotiaille. Esimerkiksi Helsingin kaupungin nuorisosiankeskuksen kohderyhmänä ovat 10-18 -vuotiaat, joten sitä vanhemmat ja nuoremmat olen sulkenut kartoituksella pois. Täysi-ikäisillä on myös enemmän vapaa-ajanviettomahdollisuuksia ja heidän sosiaalinen ympäristönsä on usein laajempi.

”Kunnan nuorisotyöhön ja -politiikkaan kuuluvat nuorten kasvatuksellinen ohjaus, toimintatilat ja harrastusmahdollisuudet, tieto- ja neuvontapalvelut, nuorisoyhdistyksien ja muiden nuorisoryhmien tuki, liikunnallinen, kulttuurinen, kan-

sainvälinen ja monikulttuurinen nuorisotoiminta, nuorten ympäristökasvatus sekä tarvittaessa nuorten työpajapalvelut ja etsivä nuorisotyö tai muut paikallisiin olosuhteisiin ja tarpeisiin sopivat toimintamuodot” (Nuorisolaki 27.1.2006/72).

Helsingissä nuorisolakia toteutetaan siten, että toiminnassa on muun muassa yli 40 nuorisotaloa, joissa nuoret voivat viettää aikaansa. Taloilla järjestetään erilaista toimintaa ja harrastusmahdollisuuksia nuorten toiveiden pohjalta. Etsivän nuorisotyön välityksellä pyritään löytämään ja tukemaan neuvontaa ja tukea tarvitsevia nuoria. Nuoria tavoitetaan myös erilaisten internet yhteisöjen, kuten Habbo-hotellin, kautta. Kaikki nuoret eivät välttämättä löydä itselleen mielenkiintoista toimintaa kaupungin nuorisotoimen kautta. Ehkä siksi nuoret tulevat julkisille paikoille, kuten Kamppiin, viettämään vapaa-aikaansa ja tapaamaan ystäviään.

4.5 Tulosten analysointi

Tietojen analysoinnissa en käytä valmiita luokituksia vaan analysoin ihmisten toimintaa. Pyrkimykseni on luoda aineistoon selkeyttä ja tuottaa uutta tietoa aiheesta. (Eskola & Suoranta 1999, 107, 138.) Pyrin tarkastelemaan aineistoa kokonaisuutena ja selittämään ilmiötä (Alasuutari 2001, 38-39).

Lähtökohtana aineiston analysoinnissa on aineiston monitahoinen ja yksityiskohtainen tarkastelu (Hirsjärvi & Remes & Sajavaara 2004). Lähdin aineiston analysoinnissa liikkeelle sen jaottelusta ja järjestelystä. Luin aineistoa läpi esittämieni kysymysten mukaisesti. Mietin mitkä havaintoni ja mitkä haastattelujeni avulla saamani vastaukset ovat yhteydessä tiettyyn asiaan ja pyrin yhdistämään niitä teoriaan. Samalla myös yhdistelin ja luokittelin asioita sekä tein tulkintoja. Luokittelu mahdollisti aineiston jäsentelyn ja osioiden vertailun toisiinsa, mitkä ovat olennaisia tulosten esiin saamisen kannalta. *”Se luo pohjan tai kehyksen, jonka varassa haastatteluaineistoa voidaan myöhemmin tulkita sekä yksinkertaistaa ja tiivistää”* (Hirsjärvi & Hurme 2006, 147). Jotkut tutkijat puhuvat luokittelun sijaan aineiston tiivistämisestä (reduction), mikä on harhaanjohtavaa, koska luokittelu itse asiassa lisää aineiston määrää. Luokittelussa on kyse päättelystä, jota tarvitaan aineiston tarkastelussa. Sen lähtökohtana on tutkimusongelma. (Hirsjärvi & Hurme 2006, 147.) Analyysissä pyrin kuvailemaan kauppakeskuksessa hengaillevia nuoria sekä löytämään syvempiä syitä heidän

toiminnalleen. Pyrin ymmärtämään yksilöiden ja ryhmien suhteellisen vakiintuneita piirteitä sekä määrittelemään käyttäytymisen syitä eli attribuutioita toimintaa (Tiuraniemi 1993, 19).

Ryhmän toiminnan tarkastelu kokonaisuutena luo mahdollisuuden etsiä selittäviä tekijöitä esimerkiksi ryhmän rakenteesta ja jäsenten keskinäisistä suhteista (Tiuraniemi 1993). Esimerkiksi vartijoilla on tietty valtasuhde hengaileviin nuoriin ja he osaltaan ohjaavat nuorten toimintaa ja voivat vaikuttaa jopa heidän arvoihinsa. Erilaisten normien avulla kauppakeskuksessa pyritään säätelemään ryhmän toimintaa, vuorovaiikutusta ja käyttäytymistä (Tiuraniemi 1993, 51). Hengailevia nuoria ja ryhmiä tarkastellessa huomaa kuinka pieni on nuorten sosiaalinen alue eli turva-alue, joka kuvaa etäisyyttä, joka mahdollistaa esimerkiksi keskustelun. Nuoret päästävät samaan ryhmään kuuluvat nuoret lähelle, ovat tuttuja, luottavat toisiinsa ja ovat tiettyssä mielessä läheisiä toisilleen, jolloin fyysisesti suurta ”turva-alueita” ei tarvita.

Kamppi ei ole kaikille nuorille koulu- tai harrastusmatkan varrella. Sinne tuleminen on jo pieni vaiva, joten siellä vietetään myös aikaa enemmän kuin hetki (Mäenpää 2005, 202). Nuorten sosiaalinen verkosto on niin vetovoimainen, että se houkuttelee käymään kauempaakin, jos vain ystävät ovat mukana menossa. Kampin kauppakeskuksen sijainti julkisen liikenteen solmukohtassa mahdollistaa nuorten tulemisen pidempienkin matkojen takaa. Nuoret saapuvat kauppakeskukseen useimmiten bussilla, metrolla tai jalkaisin. Haastatellun vartiointiliikkeen edustajan (V2 2011) mukaan Län-siväylän ja Turunväylän suunnilta tietyt henkilöt ja pikkuporukat tulevat pidempienkin matkojen takaa.

Kampissa hengailee enimmäkseen 1990-luvun lopulla syntyneitä nuoria, jotka ovat nyt 14-17-vuotiaita. Tästä olivat yhtä mieltä vartiointiliikkeen edustajat, Lähipoliisi sekä kiinteistöpäällikkö Heli Vainio, myös omat havaintoni tukevat mielipidettä. Nuorin vartijoiden kohtaama hengaileva nuori on ollut alle 10-vuotias. Yleensä Kampissa hengailu päättyy, kun nuori täyttää 18-vuotta, sillä silloin nuorelle aukeaa uusia mahdollisuuksia ja paikkoja viettää vapaa-aikaansa. Yleisimmin nuoren hengailuvaihe kestää vartijoiden mukaan vuodesta pariin vuoteen ja Lähipoliisin arvion mukaan noin kolme vuotta. Nuoret hengailevat lähinnä saman ikäisten nuorten kanssa, mutta muutamia poikkeuksiakin oli havaittavissa.

Kamppiin nuoria houkuttelee iso lämmin sisätila, jossa on helppo tavata muita nuoria. Nuoret haluavat olla siellä missä muutkin nuoret ovat ja missä tapahtuu. Kamppiin on helppo matkustaa ja tulla olemaan suuremmallakin porukalla. Kaikilla nuorilla ei ole mahdollisuutta tuoda kavereita kotiinsa, joten kauppakeskus on helppo tapa ratkaista tämä ongelma. Vartijat kertoivat nuorten sanoneen, että Kamppiin on mukava tulla, koska siellä on turvallista. Lähipoliisi, kiinteistöpäällikkö Heli Vainio ja vartiointiliikkeen edustajat kokevat nuoret lähinnä neutraaliksi asiakksi. Nuoret kuuluvat katukuvaan ja ovat yksi kauppakeskuksen asiakasryhmä. Monet nuorista ovat vartijoille tuttuja jo vuosien takaa. Vartijoiden mielestä syksyllä 2011 nuorten määrä on ollut suhteellisen normaali. Monet nuoret haluavat puhua vartijoille omista asioistaan, koska he kokevat vartijat helposti lähestyttäviksi. Mahdollisesti vartijoille puhumalla haetaan apua pahaan oloon tai vartija saattaa olla yksi harvoista nuoren tuntemista turvallisista aikuisista. Vartijoiden rennolla ja välittömällä läsnäololla on varmasti rauhoittava vaikutus hengaileviin nuoriin. Vakiokävijöistä tuleekin nopeasti vartijoiden tuttuja.

5 KAMPIN HENGAILIJOIDEN PROFILOINTI

Tässä luvussa olen analysoinut ja järjestellyt aineistoa sekä tehnyt johtopäätöksiä. Olen jaotellut tuloksia eri otsikoiden alle ja havainnollistanut niitä kuvien ja taulukoiden avulla.

5.1 Ketkä hengailevat

Kampin kauppakeskuksessa hengailevat kaikki vauvasta vaariin. Selvityksessä keskityttiin kuitenkin nuorison hengailuun. Astuessaan sisään Kampin kauppakeskuksen voi nähdä ympärillään kaikenlaisia nuoria. Katukuva muistuttaa samanlaiselta kuin muutkin keskeiset ja vilkkaat paikat Helsingin keskustassa. Ei tarvitse kauaakaan katsella, kun on jo huomannut monien eri ikäryhmien ja etnisten taustojen olevan edustettuina sulassa sovussa keskenään. Aivan kuin jokaisella ryhmällä olisi oma paikkansa.

Vartiointiliikkeen edustajien arvion mukaan Kampissa hengailee enemmän sellaisia nuoria, joilla ei ole kovin paljon muita harrastuksia. Varsinkin näille nuorille Kamppi voi tarjota vertaisryhmään kuulumisen tunteen ja omaa tilaa, se tarjoaa ajanvietettä, kumppanuutta ja tunteen johonkin kuulumisesta myös niille joilla menee heikommin (Salmivalli 2005, 32). Suurin osa nuorista on koululaisia, mutta myös työttömiä ja työssä käyviä mahtuu mukaan. Vartiointiliikkeen edustajien mukaan syrjäytymisvaarassa olevat työttömät nuoret hieman korostuvat, kenties juuri nämä nuoret kokevat saavansa hyväksyntää muilta hengailijoilta. Usein heillä tai heidän vanhemmillaan ei ole varaa kustantaa erilaisia harrastustoimintoja (Salmivalli 2005, 136). Ystävien merkitystä elämänlaadulle ei voi yliarvioida, kaikki haluavat hyväksyntää (Himberg & Jauhiainen 1998). Koska koulu tai työ ei ole rajoittavana tekijänä työttömillä saattaa olla muita nuoria enemmän vapaa-aikaa ja täten enemmän aikaa olla Kampissa. Vartiointiliikkeen edustajat toteavat myös, että monella vakiohengarilla heijastuu kotiolo ja perhetaustat. Osalla saattaa olla kotona erilaisia hankaluuksia tai välittämisen puutetta. Myös pienissä kodeissa asuvat nuoret tulevat mielellään Kamppiin, koska siellä voi vapaasti jutella ja tavata kavereita. Samalla vartijoiden asettamat rajat ovat monelle hengarille kasvatuksellisesti tärkeitä.

Kiinteistöpäällikkö Heli Vainion (2011) mukaan Kampissa hengailee hyvin muodikkaasti pukeutuvia nuoria. Hänen mukaan nuoret jopa lisäävät Kampin muodikkuusmielikuvaa. Tämän voi kokea nuorten tuomaksi positiiviseksi asiaksi, koska se parantaa Kampin statusta. Kampin elinvoimaisuus ja vetovoimaisuus syntyy ihmisten toiminnasta, tapaamisista ja tapahtumista, johon nuoret osaltaan vaikuttavat.

5.2 Hengailijoiden etnisyys ja alakulttuurit

Hengailevia nuoria katsoessa voi olettaa suurimman osan heistä olevan kantasuomalaisia, mutta kauppakeskuksen katukuvassa ilmenee myös lukuisia eri etnisiä taustoja.

”Oikeastaan kaikki etniset taustat ovat edustettuina.” –V1 ja V2. ”Mielestämme kaikki maassamme esiintyvät etniset ryhmät ovat Kampissa edustettuina.” –Lähipoliisi.

Keskeiselle paikalle kerääntyy kaikenlaisia ihmisiä, se on kuin kaupunki pienoiskoos-
sa. Kauppakeskus on kaikille samalla tavalla avoin ja houkutteleva vapaa-ajan viet-
topaikka. Koen, että juuri näistä syistä Kampissa hengailee kaikista alakulttuureista ja
etnisistä taustoista olevia nuoria. Nuoret ovat ryhmäytyneet usein samanhenkisten
nuorten kanssa, he muistuttavat toisiaan. Vartiointiliikkeen edustajan (V1 2011) mu-
kaan tietyn tyyllisesti pukeutuneet kokoontuvat samassa paikassa samanhenkisten
kanssa. Harvemmin he ovat sekoittuneet keskenään. Nuoret haluavat olla nuorten
kanssa, joilla on samanlaisia kiinnostuksen kohteita ja sama arvomaailma, siksi nuor-
ten ystäviksi valikoituu useimmiten nuoren itsensä kaltaisia nuoria (Salmivalli 2005,
138). Vartiointiliikkeen edustajan (V2 2011) mukaan aika ajoin jokin etninen ryhmä
nousee esille, kun jokin ryhmä haluaa nostaa vähän profiiliaan. Eri etnisen kulttuurin
tai alakulttuurin omaavien nuorten välillä on kuitenkin vain harvoin konflikteja, ha-
vainnointini aikana en huomannut suuria konflikteja lainkaan.

Erilaiset alakulttuurit ovat myös hyvin esillä. Katukuvassa ilmenee muun muassa
skeittareita, punkkareita ja emoja:

Kuva 3. Tyypillisen
näköinen Emo-
alaculttuurin edusta-
ja

Emo sanaa käytetään nykyään adjektiivina, kun kuvataan
tiettyä pukeutumis- ja muotityyliä, jota esiintyy etenkin emo-
musiikin kuuntelijoiden keskuudessa. 2000-luvulla emo-
termin käyttö kasvoi ja voidaan puhua suoranaisesti emo-
trendistä. Emot kuuntelevat muun muassa punk-musiikkia ja
alternative rockia. Emo on englanniksi Emotional Hardcore.
Emot pukeutuvat yleensä bändi- tai raitapaitoihin, pillifarkkui-
hin ja tummiin väreihin. He käyttävät Converse- tai Vans-
tennareita ja asusteissa saattaa esiintyä kirkkaita värejä.
Emoilla on usein mustat tai todella vaaleat hiukset. Tyttöjen ja
poikien hiustyyliä ovat samankaltaisia ja hiukset ovat lyhyet.
Otsahiukset roikkuvat usein silmien tai toisen silmän päällä.
(Kirkkoharjun verkkosanomien 6.11.2011.)

Skeittaria kuvastaa parhaiten mielenkiinto skeittaukseen eli rullalautailuun. Skeittarit kulkevat usein lippa vinossa ja pukeutuvat hieman suurempiin vaatteisiin. Kulkiessaan Kampissa heillä on lauta kainalossa ja ystävät ovat useimmiten pukeutuneet samanhenkisesti. Suomessa on yli 50 000 lajin harrastajaa. (Suomen rullalautaliitto ry 26.12.2011.) Tyypillinen skeittari on poika, jolle skeittaus on sosiaalisuuden muoto ja osa elämäntapaa. Heihin liitetään usein hiphop-kulttuuri ja rap-musiikin kuuntelu. (Harinen & Itkonen & Rautopuro, 18-19, 27, 34.)

Kuva 4. Skeittari

Kuva 5. Punkkari

Punkkarit erottuvat katukuvasta helposti. Punkkareiden taustalla on musiikkityyli Punk, joka rantautui suomeen 1970-luvun lopulla. Punkkareilla nousee voimakkaasti esille tyyli, ideologia ja musiikki. Katukuvasta punkkarit erottaa usein tyyliin kuuluvista hakaneuloista, irokeesikampauksesta, risteistä, kaulapannoista ja niiteistä. Punkkulttuuriin liitetään usein myös väkivallaton anarkia. Aivan kuin muihinkin alakulttuureihin kiinnostumiseen, niin myös punkkulttuuriin kiinnostumisen yksi tärkeä syy on musiikki. Myös aate ja tyyli tuovat nykynuoria punkkulttuurin pariin. (Raippa 2000.)

Tiedot alakulttuureista on kerätty lähinnä eri internetsivuilta ja keskustelupalstoilta, koska nuorisokulttuurit muuttuvat niin nopeasti, että kaikista alakulttuureista ei ole löydettävissä tuoretta tietoa kirjoista. Tässä esitellyt alakulttuurit ovat sellaisia, joista vartijoilla on ollut paljon omia havaintoja viime aikoina ja jotka he mainitsivat haastattelussaan.

Havaintopäiväkirja: Tiistai 27.9.2011 klo 15:00 ryhmä 14-16-vuotiaita suomea puhuvia romaneja hengaille 1-kerroksen kauppojen edustalla. Ryhmässä on neljä tyttöä ja kolme poikaa. Ryhmä on äänekäs ja se vaeltelee paikasta toiseen samalla pohtien mihin menisi ennen kuin he tapaavat muita ystäviään. Romanit ovat selkeä ilmentymä siitä, että nuoret haluavat hengaila samankaltaisten nuorten kanssa.

5.3 Hengailupaikat ja aika

Monilla vakiohengailijaryhmillä on niin sanotusti omat kokoontumispaikkansa joihin kokoontutaan kerta toisensa jälkeen. Reviirit tuntuvat kuitenkin olevan suurpiirteisiä eikä sijainti ole ehdoton. Havainnoidessani minusta tuntui siltä, että nuoret viettävät aikaa niiden nuorten kanssa, jotka sattuvat tulemaan paikalle. Vaikutti siltä, etteivät nuoret aina olleet sopineet tiettyä paikkaa tai aikaa hengailulle. (Salmivalli 2005, 47.)

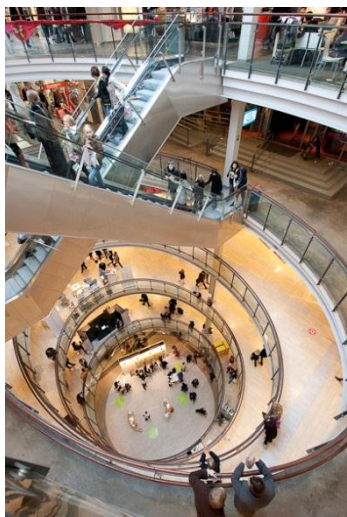
Kuva 6. Gekko, Kampin kauppakeskus

Havaintopäiväkirja: Torstai 6.10.2011 klo 15-17 jo tutuksi tulleen ryhmän kolme edustajaa saapuu viidennessä kerroksessa olevan "laatikon" luo. Koska laatikolla oli jo yksi porukka, kolme poikaa juttelivat hetken ja lähtivät liukuportaita alas. Hieman myöhemmin löydän heidät kolmannen kerroksen penkiltä istumasta.

Nuorten liikkuminen paikasta toiseen on vilkasta, liikkuminen vaikuttaa päämäärätömältä (Salmivalli 2005, 45). Havaintojeni perusteella joissain paikoissa saattoi puolessa tunnissa vaihtua hengaileva nuorisoryhmä. Sama ryhmä saattoi kuitenkin palata takaisin myöhemmin. Havaittuani ketkä nuoret etenkin hengailevat Kampissa, pistin merkille, että samat nuoret olivat siellä useampana päivänä viikossa, osa melkein päivittäin.

Suosituimpia hengailupaikkoja ovat selkeät paikat uloskäyntien lähetyvillä, E-kerroksen Gekon ympärillä, kerroksien päädyissä ja Valoympyrän lähetyvillä olevien bussiaikataulujen luona. Gekon ympäristö on erityisen suosittu nuorten keskuudessa, keskeisen sijainnin ja metron uloskäynnin lisäksi syynä tähän on K-kaupan läheisyys, sieltä voidaan ostaa välipalaa sekä karkkia ja juotavaa. Gekon valoympyrän puoleinen reuna ei myöskään ole keskellä ihmisten yleisimmin käyttämiä kulkureittejä, joten se on hyvä paikka tarkkailla ja olla rauhassa.

Havaintopäiväkirja: Tiistai 27.9.2011 klo 15:30 nuorten määrä kauppakeskuksessa, etenkin E-kerroksessa, lisääntyy. Kello 16:15 Gekon kaiteella istuskelee tyttö yksinään lukien kirjaa. Pian tytön ystävä saapuu ja he jatkavat yhdessä matkaa.

Uskon E-kerroksessa sijaitsevan Valoympyrän olevan suosittu, koska se on keskellä tapahtumia ja ihmisiä. Siihen voidaan tulla näyttäytymään ja olemaan esillä. Valoympyrään on kuitenkin hankala ryhmittä ja jäädä pidemmäksi aikaa hengaillemaan, sillä se on vilkas ihmisten törmäyskohta. Valoympyrään kokoontutaan usein hetkeksi ja siitä siirrytään rauhallisempaan paikkaan. Tästä on pääteltävissä, että nuoret arvostavat myös omaa rauhaa ystävien kanssa.

Kuva 7. Valoympyrä, Kampin Kauppakeskuksen sisätilojen mennessä kiinni kello kauppakeskuksen keskipiste 21:00, nuoret siirtyvät myöhempään auki oleviin E- ja 1-kerroksiin. Vartiointiliikkeen edustajan (V2 2011) mukaan metrojen lopettaessa liikennöinnin kello 23:00 aikoihin suurimmasta osasta nuorista päästään automaattisesti eron. Idästä tulevien nuorten poistuessa metrolla, myös monet muut poistuvat Kampin alueelta. Tästä voi tehdä johtopäätöksen, että nuoret haluavat olla siellä missä muutkin ovat ja kun muut lähtevät on aika löytää toinen keskeinen paikka tai lähdettävä kotiin.

Koska Kampin kauppakeskuksessa ei ole käytävillä paljonkaan penkkejä, ovat nuoret helpommin hallittavissa ja siirrettävissä. Penkkejä kuitenkin riittää, sillä kahviloista ja Espoon bussiterminalista löytyy istumapaikkoja niitä tarvitseville. Nuoret istuvat usein Gekon ympärillä olevalla kaiteella tai sen vieressä lattialla, kerroksien päädyissä ja sisäänkäyntien luona olevilla penkeillä sekä ulko-ovien luona olevilla pienillä istumatasoisilla korokkeilla. Tästä voi päätellä, että nuoret kerääntyvät paikkoihin, joissa voi helposti istua ja levähtää hetken. Tilan kokemiseen halutuksi vaikuttavat mielikuvat, muut kävijät ja se miltä tila tuntuu. Pääosin nuoret eivät kiertele liikkeitä kulutusmielessä, ennemmin he vain oleskelevat keskeisellä paikalla, jossa todennäköisesti voi törmätä muihin tuttuihin nuoriin.

Havaintopäiväkirja: Tiistai 27.9.2011 klo 16:15 kaksi noin 17-18 -vuotiasta tyttöä ja yksi poika istuskelevat E-kerroksen bussiaikataulujen edessä olevilla kivipenkeillä. He soittelevat puhelimilla ja tytöt meikkailevat.

Hengailevilla nuorilla on tietynlainen sykli. Monet nuorista käyvät viikoittain samoina viikonpäivinä ja esimerkiksi tietyillä etnisillä ryhmillä on tapana kokoontua sunnuntai-iltaisina. On havaittavissa, että tietyt nuoret saapuvat kauppakeskukseen iltapäivisin ja toiset nuoret tulevat illemmalla viiden-kuuden aikoihin. Tästä voi päätellä, että nuorten koulu, harrastukset, muut menot ja ystävien saapuminen ohjaavat kauppakeskukseen tuloaikaa. Perjantai-iltaisina nuoria alkaa kerääntyä enemmän ja aikaisemmin kuin muina arki-iltoina.

Kartta 1. tuo konkreettisesti esille nuorten erityisesti suosimat hengailupaikat Kampin kauppakeskuksessa, suosituimmat alueet on merkattu keltaisella värillä. Olen tehnyt johtopäätökset omien havaintojeni pohjalta koko viikkojen keskiarvon mukaan. Karttoja tarkastellessa selviää, että nuoret hengaillevat etenkin E- ja 1-kerroksissa. Niihin on helppoa tulla sisälle ja niissä on myös eniten ihmisiä. Keltaisia alueita on havaittavissa paljon myös sisäänkäyntien läheisyydessä, niihin nuoret kasaantuvat joskus suuremmiksiin ryhmiksi. Nuoret kerääntyvät myös paikkoihin, joissa on mahdollisuus istua. Tästä voikin päätellä, että nuoria olisi helppo saada jakaantumaan tasaisemmin ympäri kauppakeskusta, jos penkkejä olisi useammassa paikassa. Tämä voisi edesauttaa siinä, etteivät muut asiakkaat kokisi suuria nuorisoryhmiä pelottaviksi.

Karttaan on merkitty punaisella kaikkien asiakkaiden valtavirrat eli alueet joilla ihmisiä etenkin liikkuu. Viivan paksuus kertoo ihmisten määrästä, mitä paksumpi viiva sitä enemmän asiakkaita alueella kulkee. Kartasta huomaa, että etenkin E-kerros on kaikkien asiakkaiden suosiossa. Syynä tähän on metro sekä Espoon ja kaukoliikenteen bussiterminaalit, joihin ihmisvirrat valtaosin kulkevat. Monelle E-kerros onkin vain läpikulkumatkalla kotiin tai töihin. Tämä taas selittää osaltaan sen, miksi muissa kerroksissa liikkuu vähemmän väkeä.

Kartasta huomaa myös, että etenkin liukuportaiden ja uloskäyntien läheisyydessä liikkuu paljon asiakkaita. Ympäristöä tarkkaillessa huomaa ihmisvilinän ja ihmisten

paljouden. Heitä tulee ryppäinä Espoon bussiterminaalista ja metrosta, pian sen jälkeen he jo jakaantuvat laajemmalle alueelle, osa ulos, osa muihin kerroksiin ja palveluiden pariin.

Keltaisia ja punaisia alueita tarkastellessa voi todeta muutamia hengailevien nuorten ja muiden asiakkaiden törmäyskohtia. E-kerroksessa hengailevat nuoret ja asiakkaat kohtaavat Valoympyrässä, Gekkoa ympäröivällä alueella ja pääsisääntäytymällä edustalla. Ruuhka-aikoina ihmisten kiiruhtaessa tämä aiheuttaa joissain asiakkaissa ärtyymistä. Suurempia konflikteja en kuitenkaan havainnoidessani huomannut. 1-kerroksessa hengailijat ja muut asiakkaat kohtaavat lähinnä Tennispalatsin puoleisen uloskäynnin ja valoympyrän aukon luona. Molemmissa paikoissa on kuitenkin avarat tilat, joten fyysiseltä kontaktilta on mahdollista välttyä. Myös 2-kerroksessa törmäyskohta on lähinnä Valoympyrän kaiteen luona, johon monet tulevat hetkeksi pysähtymään tai kiertävät sen mennäkseen liukuportaille tai asioidakseen liikkeissä.

Edellä esitetyt johtopäätökset pohjautuvat omiin havaintoihini havaintojakson aikana. Pääosin voisi todeta, että nuoret ovat löytäneet hengailulleen sellaiset kohdat, joissa on mahdollista välttyä muiden asiakkaiden kanssa kohtaamisilta.

Havaintopäiväkirja: Keskiviikko 28.9.2011 klo 16-17 Suurehko ryhmä nuoria hengailee valoympyrän luona E-kerroksessa. Pääsisääntäytymältä ja Espoon bussiterminaalista tulevat ihmiset väistelevät nuoria. Eräs naisasiakas ärähtää nuorille, koska he ovat tiellä, mutta jatkaa matkaansa. Nuoret väistävät ja siirtyvät toiseen kerrokseen.

E. KERROS

1. KERROS

2. KERROS

3. KERROS

4. KERROS

5. KERROS

Liukuportaat / portaat

Lastenhoituhuone

Hissi

Asiakas WC

Ihmisvirrat

Suosituimmat hengailupaikat

Kartta 1.

”Tuhansia nuoria käy päivittäin. Osa voi käydä jopa seitsemän kertaa illassa pyörähtämässä tai läpikulkumatkalla jonnekin. Jos nuoria on todella paljon samanaikaisesti, voi heitä olla jopa muutama sata samaan aikaan.” –V2

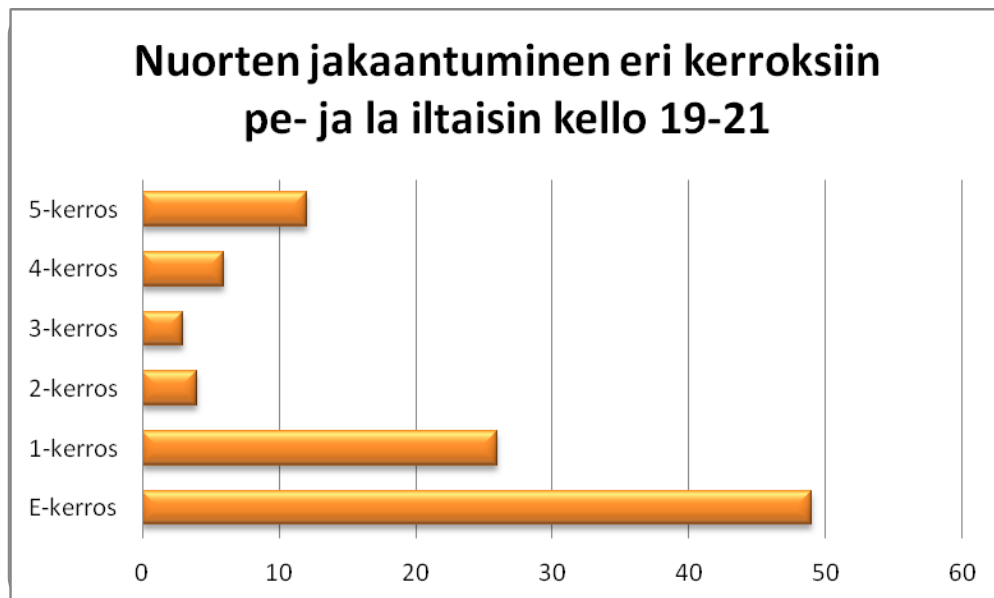
Kampin kauppakeskuksessa käy 100 000 asiakasta päivässä. Hiljaisenakin perjantai-iltana on kymmeniä nuoria samanaikaisesti. Erilaiset nuorille suunnatut tapahtumat keskustassa voivat tehdä tähän muutoksen, silloin nuoria on vähemmän. (Mukailtu V2.)

Vartiointiliikkeen edustajan (V2 2011) mukaan se missä koulussa nuoret käyvät saanevat mihin aikaan nuoret tuleva. Pääosin nuoret tulevat arkisin kauppakeskukseen iltapäivästä lähtien. Joitakin nuoria saapuu jo aamupäivästä tai puolenpäivän tietämillä. Suurempi virta on kuitenkin koulun loppuessa iltapäivällä, monet nuorista tulevat yhdessä koulunpäivän päätyttyä. Poliisien mukaan nuoria on arkisin määrällisesti eniten kello 17:00 aikoihin. Poliisit ja vartijat olivat yhtä mieltä siitä, että nuoria on lukumääräisesti eniten perjantai-iltaisina. Myös lauantai-ilta on suosittu nuorten keskuudessa, silloin nuoret ovat usein suuremmissa ryhmissä.

Kaavio 1. Nuorten määrät Kampin kauppakeskuksen eri kerroksissa havainnoinnin perusteella.

Kaaviossa 1 on kuvattu miten nuoret havaintojeni perusteella jakaantuvat eri kerrokseen arkipäivisin kello 15-20. Tulokset on laskettu havaintojakson aikana keskimääräisten kävijöiden mukaan kussakin kerroksessa erikseen. Diagrammista pystyy tekemään johtopäätöksen, että E-kerros on nuorten keskuudessa kaikkein suosituin. Siellä ei välttämättä vietetä yhtä paljon aikaa kuin muissa kerroksissa, mutta siellä nuoria on määräisesti eniten. Nuoria on tasaisesti 2-4 –kerroksissa, näihin kerrokseen mennään kun halutaan olla enemmän rauhassa, sillä ne ovat myös muita asiakkaita ajatellen rauhallisimmat kerrokset. Ylimmässä kerroksessa nuoria viihtyy myös paljon, koska siellä on nuorille suunnattuja liikkeitä sekä nuorekas Johto-kahvila, mikä vetää hetkeksi istuutumaan.

Kaavio 2. Nuorten määrät Kampin kauppakeskuksen eri kerroksissa perjantai- ja lauantai-iltaisin havainnoinnin perusteella.

Kaavio 2 kuvaa kuinka nuoret jakaantuvat kahden perjantai- ja lauantai-illan havaintojen perusteella kello 19-21 kauppakeskuksen eri kerrokseen Uskon Narinkkatorin läheisyyden vaikuttavan siihen, että suurimmat nuorisokeskittymät löytyvät E-kerrokselta, sieltä on yksinkertaista lähteä tupakalle ulos tai Narinkkatorille hengailemaan siellä olevien nuorten kanssa. E-kerrokseen on helppo tulla julkisilla kulkuvälineillä ja jatkaa matkaansa muihin paikkoihin.

Nuorten liikkuminen on paikallista, maantieteen ja sosiaalisten verkostojen ohjaama. Viikonloppuisin ja perjantai-iltaisin ympyröistä on helpompi irtaantua ja lähteä

pidemmällekkin, varmaan siksi Kampissakin on silloin muita iltoja enemmän väkeä. Viikonloppuisin nuorten keskeisiksi ympäristön näyttämöiksi muodostuvat paikat, jotka tiedetään kokoontumispaikoiksi. (Salasuo 2006, 70.) Kaavioita vertailtaessa nousee selkeimmin esille havainto, että perjantai- ja lauantai-iltaisain hengailijoiden määrä E-kerroksessa lisääntyy, 1-kerroksen tilanne pysyy samanlaisena ja ylempien kerrosten väkimäärä vähenee. Tähän vaikuttaa varmasti muiden asiakkaiden liikkuminen ja nuorten oma halu kokoontua isommilla porukoilla, käydä ostamassa kaupasta virvokkeita ja monien tapa tupakoida.

5.4 Nuorten ryhmittäminen

Nuorille on tärkeää kuulua omaan ryhmään. Hengailu tapahtuukin ryhmissä tai kahdestaan, yleensä samassa paikassa. Nuorten ryhmät olivat lähinnä pienryhmiä, jotka rikkoivat etnisiä taustoja ja sosioekonomisia rajoja, samassa ryhmässä saattoi olla kantasuomalaisia ja eri etnisen taustan omaavia nuoria. Pienryhmissä saattoi esiintyä kalliisiin merkkivaatteisiin pukeutuneita ja teknologisesti hyvin varusteltuja nuoria, mutta myös ihan arkisesti tavallisissa vaatteissa olevia. Suurin osa ryhmistä muodostui kuitenkin samanlaisista etnisistä taustoista. Tästä voi päätellä, että nuorten ystäväpiirit rakentuvat usein melko yhtenäisistä olosuhteista tulevien nuorten kanssa, yhtenevä tekijä voi olla muun muassa ikä, sukupuoli, luokkatausta tai etnisyys (Määttä & Tolonen 2011, 36).

Pukeutumistavoiltaan nuorten sosiaaliset pienryhmät olivat hyvin erilaisia ja muodostuivat hyvin heterogeenisista tyyleistä. Suurin osa ryhmistä ei rakentunut tyylivalintojen mukaan vaan jostain muista syistä. Samassa ryhmässä saattoi olla sekä tyttöjä että poikia, kantasuomalaisia ja ulkomaalaistaustaisia. Kaikki tuntuivat tulevan keskenään hyvin toimeen, mikä kertoo nuorten suvaitsevaisuudesta, esimerkiksi eri musiikillisten alakulttuurien edustajat tai eri uskontojen kantavia tunnusmerkkejä kantavat nuoret saattoivat hengaila keskenään.

”Monilla nuorilla yhdistävä tekijä on varmasti sama koulu.” –V1.

Yhteenkuuluvuuden tunne vahvistuu, jos nuorilla on jokin yhdistävä tekijä tai toiminta (Kopakkala 2008, 31).

Iltaisissa ryhmissä oli havaittavissa myös alaryhmiä. Etenkin perjantai- ja lauantai-iltaisissa, kun kauppakeskuksen sisätilat oli suljettu, ryhmät olivat isokokoisempia. Ryhmissä tuntui olevan niin sanotusti ydinryhmä ja sen ympärille muodostunut isompi joukko nuoria, jotka kuuluivat häilyvästi ryhmään. Liik ehdintää kaveriporukasta ja paikasta toiseen oli havaittavissa etenkin perjantaisin ja lauantaisin. Näistä on pääteltävissä, että nuoret pitävät tärkeänä useiden ystävien tapaamista ja niin sanottua kuulumisten vaihtoa ystävien kanssa. Muina iltoina nuoret oleskelivät enemmän pienissä ryhmissä ja juttelivat todennäköisesti syvällisempiä asioita vain muutamien ystävien kanssa.

5.5 Ryhmäkoko

Erilaisten ryhmäkokojen luokittelussa päädyin jakamaan ryhmät pienryhmiin, joissa on 3-6 henkilöä ja suuryhmiin, joissa on vähintään seitsemän henkilöä. Pienryhmiä oli koko ajan nähtävillä. Suuryhmiä ilmeni etenkin perjantai- ja lauantai-iltaisissa, mutta myös arki-iltoina. Suuryhmät saattoivat olla yli kymmenenkin nuoren ryhmiä, jonka seurauksena ryhmissä oli usein muodostunut erilaisia alaryhmiä todennäköisesti niiden kesken, jotka ajattelevat samalla tavalla ja viihtyvät yhdessä (Kopakkala 2008, 69.) Alaryhmien muodostuminen vaikutti olennaisesti ryhmien kiinteeseen sitä vähentäen. Samalla, kun pienryhmän koko kasvoi, tuntui myös ryhmän kiinteys heikkenevän. Nuorten ryhmät ovat niin sanotusti epävirallisia ryhmiä, jotka muodostuvat ryhmän jäsenten vuorovaikutuksen perusteella (Tiuraniemi 1993, 46).

Erilaisten ryhmien toiminta vaikutti toisiin ryhmiin etenkin arki- ja lauantai-iltaisissa juuri ennen kauppakeskuksen sulkemista. Esimerkiksi arkisissa ja lauantaisin viimeisellä metrolla menevien ryhmien myötä, myös monet muut ryhmät lähtivät pois, mikä kertoo siitä, että muiden nuorten toiminta vaikuttaa yksittäisen, mutta myös toisten nuorisoryhmien toimintaan. Ryhmien välisiä valtaeroja en kuitenkaan huomannut.

Kaavio 3. Nuorten ryhmäkoot Kampin kauppakeskuksessa havainnoinnin perusteella.

Kaavio 3 kuvastaa millaisissa ryhmissä kaikkien havainnointipäivien keskiarvon perusteella nuoret viettivät aikaansa kauppakeskuksessa. Se kertoo, että nuoret viihtyvät etenkin pienryhmissä, joissa on muutama nuori. Tähän saattaa vaikuttaa se, että ryhmäkoon kasvaessa on myös hankalampi olla kontaktissa kaikkiin ryhmässä oleviin nuoriin. Pienryhmät vaikuttivat usein hyvin tiiviiltä porukoilta. Juuri kukaan ei hengailut yksin ja nekin, jotka olivat yksin, usein odottivat jotakuta tai esimerkiksi oman bussin lähtöä. Kahdestaan hengailu oli sen sijaan suosittua etenkin tyttöjen keskuudessa.

Kaavio 4. Nuorten ryhmittyminen perjantai- ja lauantai-iltaisin Kampin kauppakeskuksessa havainnoinnin perusteella.

Kaaviossa 4 on vertailun vuoksi esitelty nuorten ryhmittymät perjantai- ja lauantai-iltaisina. Diagrammeja vertailtaessa voi todeta, että perjantai- ja lauantai-iltaisina suuremmat nuorisoryhmät ovat yleisempiä kuin koko viikkojen keskiarvossa. Samalla yksin olevien nuorten osuus pienenee ja pienryhmissä olevien osuus kasvaa. Näistä voi tehdä johtopäätöksen, että perjantai- ja lauantai-iltaisina halutaan viettää aikaa suuremmissa porukoissa. Silloin tavataan paljon ystäviä ja ystävien ystäviä. Näinä iltoina useammalla nuorella on vapaa-aikaa ja todennäköisesti myös kotiintuloajat ovat myöhäisemmät.

Havaintopäiväkirja: Perjantai 7.10.2011 klo 20:00. Nuoria on paljon etenkin E-kerroksen uloskäynnin luona. Muutama nuori lähtee tupakalle ja palaa sitten samaan ryhmään. Pikkuhiljaa nuoria kerääntyy enemmän ja nuorten ryhmät kasvavat. Osa ryhmistä poistuu muiden liityttyä niihin, toiset pohtivat mitä illalla tekisivät.

5.6 Tytöt ja pojat

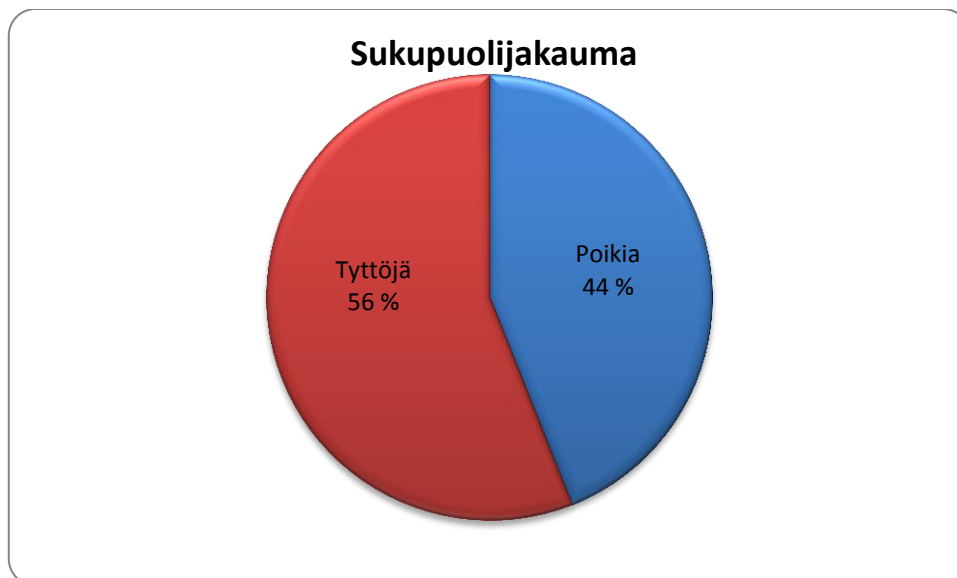
Kampissa hengailee hieman enemmän tyttöjä kuin poikia. Tytöt ovat keskenään useammin kahden hengen porukoissa kuin pojat.

”Tytöt muodostavat herkemmin kahden-neljän hengen pikkuporukoita, joissa ollaan hiljaksiin rauhassa keskenään. Se on yleistä etenkin vähän nuoremmille ja ujommille tytöille.” –V2.

Havaintopäiväkirja: Torstai 29.9.2011 noin klo 17:00 kaksi suomenruotsalaista tyttöä istuu 1-kerroksen kivipenkillä ja vaihtaa kuulumisia. He kikattelevat, tutkivat jotain esitettä ja juovat pahvimukeista.

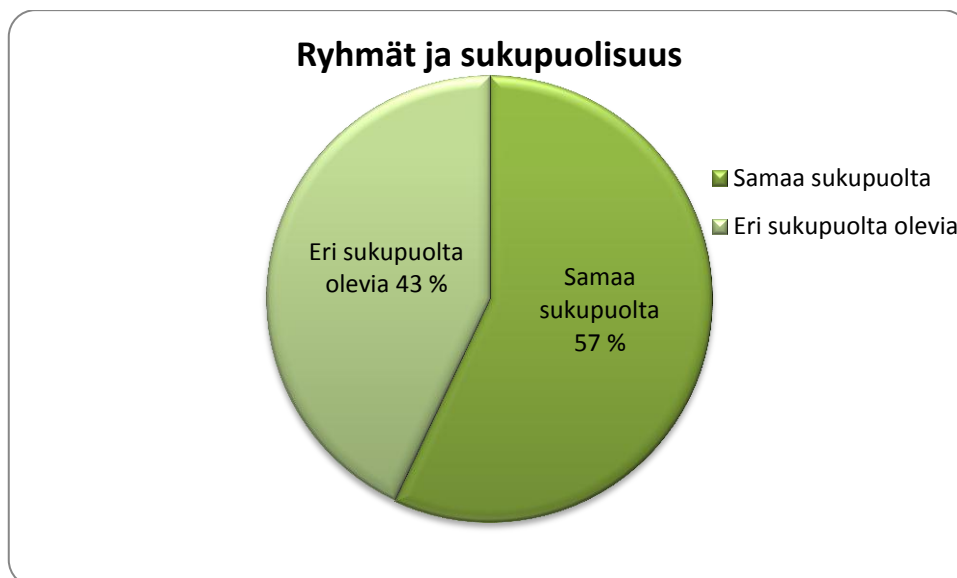
Pojat viettävät enemmän aikaa pienryhmissä tai ryhmissä, joissa on sekä tyttöjä, että poikia. Yksin oleskelevia nuoria ei juuri näy. Heli Vainion (2011) mukaan nuoret eivät liiku yksin Kampin kauppakeskuksessa. Nekin, jotka olivat yksinään, lähinnä odottivat muita nuoria. Iltaisina tytöt ja pojat muodostavat herkemmin suurempia sekaryhmiä.

Tyttöjen ja poikien käyttäytyminen on samantapaista. Molemmista sukupuolista löytyy rauhallisesti oleskelevia nuoria, mutta myös niitä, jotka ovat äänekkäämpiä, voimakkaammin esillä ja niitä, jotka aiheuttavat pientä häiriötä.

Kaavio 5. Nuorten sukupuolijakauma Kampin kauppakeskuksessa havainnoinnin perusteella.

Kaavio 5 perustuu sekä havainnointiin, että haastattelujen perusteella kerättyyn aineistoon. Kaavio kuvastaa tyttöjen ja poikien määrällistä eroa. Molempia sukupuolia hengailee Kampissa melkein yhtä paljon. Uskon, että poikia on hieman vähemmän, koska havainnointiaikoina heitä näkyi hengailevan enemmän myös ulkona Narinkkatorilla. Tyttöjen keskinäiset ystävyyssuhteet perustuvat useammin enemmän kokemusten jakamiseen ja luottamukseen, kun poikien suhteet ovat usein toiminnallisempia (Määttä & Tolonen 2011, 34). Näin ollen Kamppi tarjoaisi enemmän mahdollisuuksia tytöille.

Kaavio 6. Nuorten ryhmittyminen sukupuolen mukaan Kampin kauppakeskuksessa havainnoinnin perusteella.

Kaavio 6 ilmentää sitä, miten nuorten ryhmät ovat muodostuneet. Pieni enemmistö nuorten ryhmistä, koostuu homogeenisistä eli samaa sukupuolta olevista ryhmistä. Kuitenkin melkein yhtä paljon katukuvassa esiintyy sekaryhmiä, joissa on sekä tyttöjä, että poikia. Havainnoista ja taulukosta voi päätellä, että nuorten on hieman luontevampaa liikkua samaa sukupuolta olevissa ryhmissä. Helposti kuitenkin huomaa, että ryhmäkoon kasvaessa ryhmässä alkaa esiintyä useammin molempia sukupuolia.

5.7 Mitä nuoret tekevät?

Nuoret viettävät aikaa keskenään, mutta siinäkin on havaittavissa eri tapoja. Monet vain istuskelevat samassa paikassa, kunnes lähtevät pois kauppakeskuksen alueelta. Toiset vaeltelevat, ovat koko ajan pienessä liikkeessä ja liikkuvat paikasta toiseen, muutama viettivät aikaa yksinään rappusilla istuen.

Iltaisin suurin osa hengaaajista oli pienessä liikkeessä, kuin etsien jotain mielenkiintoista nähtävää tai koettavaa. He vaeltelivat paikasta toiseen hitaasti, kunnes saapuivat uudelleen samaan paikkaan. Liikehdintää sisään ja ulos on myös havaittavissa. Ryhmän kokoonpano voi muuttaa muotoaan.

”Isompi porukka voi hajota pienempiin porukoihin tai jopa pareihin esimerkiksi silloin kun osa nuorista lähtee ulos tupakalle.” –V1.

Vartiointiliikkeen edustajien mielestä nuoret pitävät kauppakeskusta usein ”tukikohtana”, josta mennään pyörähtämään jonnekin muualle ja tullaan takaisin. Vain harvoilla nuorilla ilmenee negatiivista häiriökäyttäytymistä kuten pientä rikollista toimintaa, joka on hengailun yleinen lieveilmiö.

Nuoret pääosin kommunikoiivat toisten nuorten kanssa, kuuntelevat ja avautuvat. Avautuminen voidaan määritellä teoksi, jossa paljastetaan itsestään jotain, jaetaan informaatiota, jota toinen ei muuten huomaisi, kuten käsityksiä tunteista, asenteista tai arvostuksista (Tiuraniemi 1993, 17). Toisten läsnäolo vaikuttaa ihmisten käyttäytymiseen julkisilla paikoilla. Se voi hillitä käyttäytymistä tai provosoida sitä. Julkiset tilat ovat esiintymisen näyttämöitä, joissa oma käyttäytyminen suhteutetaan muiden käyttäytymiseen. (Lahikainen & Pirttilä-Backman 2007, 60.)

5.8 Hengailun ei toivotut vaikutukset

Nuoriin asiakasryhmänä ja hengailijoina liittyy sellaisia negatiivisia tulkintoja ja ei toivottuja vaikutuksia, joiden vuoksi kaikki eivät pidä nuorten hengailusta Kampin kauppakeskuksen alueella. Moni näistä voi johtua ennakkoluuloista ja nuorisoryhmien synnyttämästä turvattomuuden tunteesta. Nuorisoryhmät, ja erityisesti etnisistä vähemmistöistä muodostuneet ryhmät, voivat olla erilaisten ennakkoluulojen kohteena. (Tiuraniemi 1993, 61-62.) Alakulttuureita leimaavat julkisuuden stereotyyppit ja ulkonäkö voi pettää (Kemppainen 1999, 149). Tulkinnan keskeisellä sijalla on taipumus nähdä nuoret ryhmänä, vaikka vain osa nuorista aiheuttaa häiriötä. Huonojen yksittäisten kokemusten perusteella häiriökäyttäytyminen liitetään helposti koskemaan kaikkia nuoria. (Nikoskinen 2011, 102-103.)

”Vanhempia asiakkaita isommat nuorisoryhmät voivat pelottaa” – V2.

Kampissa tilojen käyttöä seuraava sosiaalinen kontrolli pyrkii omalta osaltaan vähentämään mahdollista pelkoa. Mutta ne asiakkaat, etenkin ne ikääntyvät asiakkaat, jot-

ka kokevat hengailevat nuoret pelottavana asiana saattavat etsiä palveluita muualta. Toisaalta jotkut kauppiat ovat ajoittain kokeneet liikkeiden ovien edustoilla hengailevien äänekkäiden ja kookkaiden nuorisoryhmien haittaavan liikkeenharjoittamista karkottamalla osan asiakkaista. Vartijat toki puuttuvat tällaisiin tilanteisiin aina sellaisen havaitessaan.

Heli Vainion (2011) mukaan nuorista tulee eniten ilmoituksia, mutta hänen mukaansa palautetta voisi yhtä hyvin tulla mistä tahansa muustakin ryhmästä. Kaikissa asiakasryhmissä on omat häiriönaiheuttajansa. Tilanne kärjistyy nuorten osalta erityisesti kevättalvisin, kun nuoret kokoontuvat paljon sisätiloihin. Silloin suuret nuorisoryhmät voivat tukkia yleisiä kulkureittejä, mistä on todellista haittaa muille asiakkaille ja nämä tilanteet voivat huonontaa heidän tilan kokemistaan. Lähipoliisin (2011) mukaan etnisten ryhmien välisiä jännitteitä ja yhteenottoja esiintyy harvoin, mutta vartiointiliikkeen edustajien (V1 ja V2 2011) mukaan nuorten keskuudessa esiintyy välillä erinäköistä häiriökäyttäytymistä, kuten roskaamista, päihteiden käyttöä tai pientä rikollista toimintaa. Nuoret saattavat murrosiässä tehdä ajattelemattomuuttaan tekoja, koska nuori ei välttämättä kykene asettamaan rajoja itselleen. (Kempainen 1999, 99, 101.) Siksi onkin hyvä, että vartijat kontrolloivat toimintaa kauppakeskuksessa.

Nuoret uhmaavat rauhallisuutta, hallinnan tunnetta ja tilan riittävyttä. Uhkaa pyritään torjumaan säännöin, ohjeistuksin ja kontrollikeinoin, muun muassa vartioiden toimesta. (Nikoskinen 2011, 101.) Tilannetta hallitaan esimerkiksi tekemällä nuoret vähemmän näkyviksi ja helpommin siirrettäviksi. Heli Vainion (2011) mukaan esimerkiksi penkkejä on vähennetty ja uudelleen sijoitettu. Tilajärjestelyillä mahdollisia konflikteja voidaan vähentää. Nuoret eivät motivoitu hengailuun häiriökeskeisesti vaan ystävien kanssa oleminen muodostuu pääasiaksi (Nikoskinen 2011, 101).

5.9 Sosiaaliset taidot ja suhtautuminen vartijoihin

Kampin kiinteistöpäällikkö Heli Vainio kuvailee nuoria ulospäin suuntautuneiksi, vilkkaiksi, ryhmässä kulkeviksi tavallisiksi nuoriksi, jotka ovat tulevaisuuden asiakkaita. Ison ryhmän reunoilla on myös niin sanottuja ääriryhmiä kuten kiroilevia nuoria. Var-

tiointiliikkeen edustajien mielestä nuorista valtaosa on hyvin käyttäytyviä. Nuoret tulevat kaikenlaisista perheistä ja taloudellisista olosuhteista.

Nuoret ovat pääosin suvaitsevaisia ja sosiaalisia. Vartijat tunnistavat muutamia vakiokasvoja, jotka ovat syrjäytymisriskin alaisia tai jo syrjäytymisprosessiin joutuneita. Poliisille asti tulee harvoin ilmoituksia nuorten häiriö- tai ongelmakäyttäytymisestä. Vartijat hoitavat kauppakeskuksessa järjestyksenpidon, suurien tapahtumien aikana kuten vappuna, uutena vuotena ja koulujen alkamisen aikoina nuorisoa saattaa olla niin paljon, että vartijat pyytävät poliisia avuksi. Vartijoihin ja poliiseihin suhtaudutaan pääsääntöisesti positiivisesti. Monet tulevat juttelemaan ja tervehtivät, kun näkevät tuttuja vartijoita tai poliiseja. Konflikteja ja jännitteitä on silloin tällöin havaittavissa etnisten ryhmien välillä. Lähipoliisin (2011) mukaan erilaiset ryhmät ovat pääasiassa löytäneet hyvin oman paikkansa. Osa hyväksyy vartijoiden läsnäolon paremmin kuin toiset. Vartijoille ei kuitenkaan juuri kovistella ja heitä totellaan.

”Vakiohengareille ei edes tarvitse sanoa, he aistivat etukäteen miten järjestyksenvojoihin pitää reagoida” –V2.

Tutuimmista nuorista vartijat tietävät etu- ja sukunimen ja jopa perhetaustat. Vartijat tuntevat myös heidän käytöstapansa.

Nuorten keskuudessa on havaittavissa verbaalista sekä nonverbaalista viestintää. Nonverbaalia viestintää on havaittavissa myös muita asiakkaita kohtaan. Nuoret saattavat ilmeillä toisilleen ja muille asiakkaille ivailumielessä. Kampissa olevat nuoret vaikuttavat ennakkoluulottomilta ja uteliailta, he ottavat rohkeasti kontaktia muun muassa eri tuote-esittelijöihin ja jututtavat näitä. Kauppakeskuksen sisätiloissa ei juurikaan juoda alkoholia, sillä nuoret tietävät sen olevan kiellettyä.

Havaintopäiväkirja: Tiistai 27.9.2011 klo 16:00-16:30. E-kerroksessa kaksi noin 10-12 -vuotiasta poikaa t-paidoissa pelaa näytteilleasettajien pelejä. He juttelevat näytteilleasettajille ja nauravat.

6 JOHTOPÄÄTÖKSET

Johtopäätöksissä olen tarkastellut saamiani tuloksia ja koonnut niitä yhteen. Olen miettinyt opinnäytetyöprosessin etenemistä sekä selvitykseni eettisyyttä ja luotettavuutta, olen myös hieman pohtinut, mitä jatkossa olisi mielenkiintoista selvittää opinnäytetyöni pohjalta.

6.1 Tulosten yhteenveto

Opinnäytetyöni tekeminen sujui ilman suurempia ongelmia. Sain halutessani ohjausta ja tukea. Sain myös helposti yhteyden työni ohjaajaan, joka antoi rakentavaa palautetta ja opasti viemään työtä oikeaan suuntaan. Löysin haastateltavat helposti, he suostuivat heti haastatteluun ja olivat motivoituneita asiasta. Heiltä sainkin tärkeää tietoa ja erilaisia näkemyksiä aiheeseeni. Tekemäni haastattelut ja havainnointini nostivat useita näkökulmia esille ja yhdessä ne kaikki loivat toisiaan täydentävän ja kattavan kokonaisuuden. Koen onnistuneeni opinnäytetyöni tekemisessä, sillä onnistuin tuomaan esiin useita asioita nuorten hengailusta Kampin kauppakeskuksessa.

Selvityskohde oli puolijulkisen tilan, kaupunkikulttuurin ja nuorten hengailukulttuurin yhteen kietoutuminen. Lähtökohta oli, että nuoret tulevat Kamppiin, koska muutkin ovat siellä ja johtopäätökseni lähtökohta pitää paikkansa. Omin silmin tekemäni havainnot ja suorittamani haastattelut tukivat tuota ajatusta, joten uskon sen todeksi ja saamani tulokset lähinnä vahvistivat omia ennakkokäsityksiäni. Nuoret tulevat Kamppiin ystävien ja sosiaalisuuden perässä. Koen kuitenkin, että tapaamispaikka voisi yhtä hyvin olla melkein mikä tahansa Kampin kaltainen keskeinen ja avoin paikka keskustassa. Nyt nuoret vain ovat kotiutuneet Kamppiin, tulevaisuudessa he saattavat löytää uusia heidän tarpeensa täyttäviä paikkoja.

Nuoret viettävät aikaa Kampissa erikokoisissa ryhmissä, pääasiassa he hengailevat siellä koulu- ja työajan ulkopuolella iltapäivisin ja iltaisin. Päälöydös aineistosta on, että Kampissa hengailee sulassa sovussa keskenään kaiken ikäisiä nuoria eri alakulttuureista ja eri etnisistä taustoista. Tytöt ja pojat muodostavat omia ryhmiä, mutta

ovat myös sekaryhminä. Nuorilla ei näyttänyt olevan konflikteja muiden asiakkaiden kanssa ja he olivat pääsääntöisesti siististi pukeutuneita, mikä oli pääteltävissä myös haastateltujen kertomasta. Hengailevat nuoret nähdään välillä kuitenkin ongelmana. Heidän ryhmittymisensä keskeisille paikoille ja kulkuväylille voi estää muiden asiakkaiden liikkumista ja samalla herättää mahdollisesti pelkoa tai epävarmuutta. Päämäärättömän näköinen toiminta ja vapaa-ajanvietto koetaan välillä epähyödylliseksi. Osa aikuisista toivoisikin nuorten osallistuvan hengailun sijaan ohjattuun vapaa-ajanviettoon, osa nuorista ei kuitenkaan koe sellaista lainkaan kiinnostavana toimintana. Pieni näpistelevä ja varasteleva joukko leimaa usein koko nuorisoryhmän, jolloin kauppiaat ja muut asiakkaat voivat kokea heidät kaikki ongelmaksi. Toisaalta nuoret nähdään häirikköinä, mutta toisaalta hyvin käyttäytyvinä. Todellisuudessa tämän päivän nuoret ottavat julkista kaupunkitilaa haltuunsa ja muokkaavat siitä itselleen sopivaksi aivan kuten aiemmat sukupolvet aikoinaan. Ihmisten suhtautumista olisikin syytä ohjata kohti nuorisoystävällisempää yhteiskuntaa (Kempainen 1999, 187).

Hengailu julkisissa tiloissa on osa tämän päivän nuorisokulttuuria. Nuoret haluavat olla esillä, mutta arvostavat toisaalta omaa rauhallista tilaa. Usein he haluavat omaehtoista vapaa-ajanviettoa yhdessä ystäviensä kanssa ilman vanhempien valvontaa. Tähän puolijulkisen tilan, kuten Kampin kauppakeskus, helposti saavutettavana sosiaalisen elämän keskuksena, lämpimine sisätiloineen, tarjoaa yhden suosittuun mahdollisuuden. Puolijulkisuus asettaa kuitenkin hengailulle oman problematiikkansa. Tila on kaikille avoin, kunhan noudattaa yhteisiä sääntöjä, sitä valvovat vartijat ja kamerat ja mahdollisiin häiriötekijöihin puututaan herkästi. Kampin kauppakeskus on kuitenkin luokiteltava pääsääntöisesti kulutustilaksi. Joten nuorten vähäinen ostovoima aiheuttaa oman ongelmansa. Tilan ei haluta leimautuvan vain nuorten kokoontumispaikaksi, mutta heidät nähdään kuitenkin mahdollisina tulevaisuuden asiakkaina, kunhan heidän ostovoimansa ensin lisääntyy. Nyt heidät pyritään integroimaan kauppakeskuksen maailmaan nuorisokulttuuriin keskittyneiden liikkeiden ja myös hengailuun soveltuvien sisätilojen avulla.

Nuorten mielestä on tärkeää löytää paikka missä kokoontua ja viettää aikaa. Kamppi toimiikin nuorten sosiaalisten suhteiden ja yhteisöllisyyden ylläpitäjänä, muut nuoret ovat monille riittävä syy tulla paikalle. Hengailijoille ryhmään kuulumisen ja hyväksy-

tyksi tuleminen ovat kehityksen kannalta merkityksellisiä asioita. Ryhmä auttaa nuoria irtaantumaan vanhemmistaan ja kantamaan vastuuta muun muassa omasta vapaa-ajan vietostaan. Pidän nuorten julkisissa tiloissa hengailua hyödyllisenä, koska Suomalaisen tutkimuksen 1998 mukaan 21 % suomalaisista koki, ettei heillä ole yhtään ystävää (Kemppainen 1999, 135). Kampissa olevilla nuorilla on ainakin jonkinlainen kontakti ympärillä olevaan ja vertaistaan seuraa. Huomasin, että Kamppi on kaikille avoin monikulttuurinen risteyskohta, se on kuin kaupunki pienoiskoossa. Kamppi vaikuttaa omalta yhteisöltään, jossa valitsevien sääntöjen noudattamisesta vartijat pitävät huolen. Nuoret viettävät Kampissa aikaa enimmäkseen 3-6 -hengen pienryhmissä, joiden jäseniä yhdistää usein jokin tekijä, kuten pukeutumistyyli tai ikä. Ryhmäkoot ovat kuitenkin vaihtelevia, etenkin perjantai- ja lauantai-iltaisina nuoret ovat suuremmissa ryhmissä. Nuoret eivät juuri hengaile yksin vaan kaveri on lähes aina mukana. Yleisimmin hengailijat ovat 14-17 -vuotiaita ja hengailevat Kampissa kahdesta - kolmeen vuotta. Johtopäätökseni onkin, että kohteen keskeinen sijainti ja pitkät aukioloajat muihin vapaa-ajanviettopaikkoihin verrattuna ovat vetovoimaisuuden kannalta erittäin tärkeitä tekijöitä.

Uskon selvitykseni antavan lisätietoa nuorten hengailusta kauppakeskuksissa. Aina-kin se luo kattavan kuvan Kampin kauppakeskuksen tämän hetkisestä tilanteesta. Aihetta ei Kampissa ole näin syvällisesti tutkittu, joten nyt esiin tullut tieto on ajankoh- taista ja uutta. Opinnäytetyötäni on mahdollista hyödyntää esimerkiksi mietittäessä miten pienyritysten ständit kauppakeskuksessa kannattaa sijoittaa, jotta nuoret eivät häiritsisi kaupankäyntiä, tai jos halutaan tehdä tarkempaa selvitystä nuorista käyttäjä- ryhmänä esimerkiksi pohdittaessa kauppakeskuksen nuorille suuntaamaa mainon- taa.

Kaiken kaikkiaan opinnäytetyön tekeminen oli antoisa prosessi. Sen kautta sain uutta tietoa, pääsin oivaltamaan ja tutkimaan itseäni kiinnostavaa asiaa. Jatkossa olisi mie- lenkiintoista verrata mikä mahtaa olla tilanne vuoden päästä syksyllä ja tutkia minne hengailevat nuoret mahdollisesti Kampista siirtyvät. Olisi myös kiinnostavaa kysyä hengailuun liittyvistä asioista Kampissa olevilta nuorilta itseltään, sillä kukaan ei ym- mällä nuorten mieltä yhtä hyvin kuin he itse. Heiltä voisi saada uuden näkökulman hengailuun ja viedä selvitystäni vielä eteenpäin.

6.2 Opinnäytetyön eettisyys ja luotettavuus

On hyödyllistä pohtia selvityksen luotettavuutta ja sen painoarvoa. Mielestäni opinnäytetyöni on tehty luotettavasti ja eettisiä periaatteita noudattaen, koska tiedot on kerätty tarkasti ja analyysi on tehty riittävällä laajuudella. Koko selvitysprosessi on tehty luotettavasti ja olen kuvannut sen etenemisen työssäni. (Eskola & Suoranta 1999, 211.) Ketään ei pakotettu osallistumaan selvitykseen ja haastateltavat saivat itse päättää haluavatko osallistua haastatteluun. Heillä oli vapaus olla vastaamatta kysymyksiin ja haastateltavien henkilöllisyydet pysyivät vain allekirjoittaneen tiedossa. Lähipoliisille annettiin heidän omasta pyynnöstään mahdollisuus osallistua haastatteluun sähköpostin välityksellä, jolloin asianomaisten henkilöllisyydet eivät paljastuneet eikä tapaamiseen tarvinnut varata aikaa. Jos selvityksestä olisi halunnut saada mahdollisimman laajan otannan, olisi se pitänyt toteuttaa lomakkeen avulla, mikä ei mielestäni ollut tarkoituksenmukaista. Lomakkeella vastaukset olisivat todennäköisesti jääneet kapea-alaisemmiksi. Valitsemani tutkimusmenetelmät palvelevat tätä opinnäytetyötä, koska selvitys ei perustu vain yhteen menetelmään vaan käytetyt menetelmät täydentävät toisiaan, joten tulokset ovat myös luotettavampia. Kyselylomakkeella en myöskään olisi saanut niin henkilökohtaisia vastauksia kuin mitä sain haastattelemalla.

Selvityksellä saavutettu tieto on puolueetonta ja siinä korostuvat tutkijan omat havainnot ja johtopäätökset. Käsittelen opinnäytetyössäni omia sekä haastateltavien havaintoja ja kokemuksia, näin ollen tulokset eivät ole sellaisenaan toistettavissa. Selvitykseni pysyi sille annetussa aiheessa, joten tuotettu tieto on validia. Olen perustellut havaintoni kattavasti ja etsinyt teoriaa tukemaan havaintojani. Itse selvityksessä olen kuvannut tutkimuskohdetta, Kampia, henkilöitä, olosuhteita sekä tapahtumia (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2004, 217). Lisätakseni työni luotettavuutta olen pyrkinyt tuomaan riittävän yksityiskohtaisesti, havainnollisesti ja selkeästi esille sen, miten opinnäytetyö on tehty, työn etenemisprosessin ja tekemäni päätökset. Selvitystyön yksityiskohtainen kuvaaminen mahdollistaa myös vastaavan selvityksen uudelleen tekemisen hyväksikäyttäen samoja menetelmiä. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2004, 242-243.) Olen myös tuonut avoimesti esille omat sitoumukseni ja suhteeni tutkimuskohteeseen ja kertonut suhtautumiseni hengailuun ja tutkimusympäristöön, Kampin kauppakeskukseen. Lisäksi ole esittänyt selkeästi ennako-oletukseni, selvi-

tyksen näkökulmat ja tutustumiseni aiheeseen liittyviin aineistoihin. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2004, 69-70.) Samalla olen punninnut valmiiden aineistojen luotettavuutta ja käyttänyt lähdekritiikkiä (Hirsjärvi, Remes, & Sajavaara 2004, 178).

LÄHTEET

Alasuutari, Pertti 2001. Laadullinen tutkimus. Jyväskylä: Vastapaino

Aseman Lapset ry. Walkers toiminnan esittely. Viitattu 14.8.2011.

<http://www.asemanlapset.fi/articles/531/>

Eskola, Jari & Suoranta, Juha 1999. Johdatus laadulliseen tutkimukseen. Jyväskylä: Vastapaino

Nuorisolaki 27.1.2006. Viitattu 18.9.2011.

<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2006/20060072#a20.8.2010-693>

Harinen, Päivi & Itkonen, Hannu & Rautopuro, Juhani 2006. Asfalttiprinssit: tutkimus skeittareista. Helsinki: Hakapaino

Harvio, Susanna & Jauhiainen, Jussi S. 2008. Kaupunkitutkimus suomessa 2000-luvulla. Helsinki: Edita, Työ- ja elinkeinoministeriö.

Helsingin kaupungin nuorisoasiankeskus. Viraston esittely. Viitattu 18.08.2011

<http://www.hel.fi/hki/nk/fi/Viraston+esittely>

Himberg, Lea & Jauhiainen, Riitta 1998. Suhteita – Minä, me ja muut. Porvoo: WSOY

Hirsjärvi, Sirkka & Hurme, Helena. 2006. Tutkimushaastattelu. Helsinki: Yliopistopaino

Hirsjärvi, Sirkka & Remes, Pirkko & Sajavaara, Paula 2004. Tutki ja kirjoita. Helsinki: Tammi

Ilves, Kirsi 1998. Stadi ja sen nuoret, nuorisotyötä Helsingissä. 1948-1997. Helsinki: Edita

Jauhiainen, Jussi & Harvio, Susanna 2008. Kaupunkitutkimus Suomessa 2000-luvulla. Helsinki: Työ- ja elinkeinoministeriön julkaisuja Alueiden kehittäminen 27/2008

Kampin kauppakeskus. Lehdistötiedote 3.2.2009. Kampin kauppakeskuksen myynti kasvoi 210,5 miljoonaan euroon vuonna 2008. Viitattu 14.08.2011.

http://80.244.191.154/NewsItem.aspx?News_ID=29

Kampin kauppakeskuksen internetsivut. Viitattu 18.12.2011. <http://www.kamppi.fi/>

Kampin kauppakeskuksen kartta. Viitattu 15.1.2012 <http://www.kamppi.fi/myymalat>

Kanninen, Vesa & Schulman, Harry (toim.) 1995. Kaupunki kohtaupaikana. Näkökulmia kulttuuriseen kaupunkitutkimukseen. Espoo: Yhdyskuntasuunnitelun täydennyskoulutuskeskus Teknillinen korkeakoulu

Kemppainen, Pertti 1999. Nuoriso 2000. Vantaa: Kannustusvalmennus P. & K. Oy

Kirkkoharjun Werkko sanomat. Emo tyyliesittely. Viitattu 6.11.2011

<http://koti.mbnet.fi/lieska1/kirwes/tyyliesittelysuvijutta/emo.htm>

Kopakkala, Aku 2008. Porukka, jengi, tiimi – Ryhmädynamiikka ja siihen vaikuttaminen. Helsinki: Edita

Kronqvist, Eeva-Liisa & Pulkkinen, Minna-Leena 2007. Kehityopsykologia. Matkalla muutokseen. Helsinki: WSOY

Kuusisto-Arponen, Anna-Kaisa & Tani, Sirpa 2009. Hengailun maantiede. Arjen kaupunki nuorten olemisen tilana. Viitattu 30.10.2011

http://www.ays.fi/aluejaymparisto/pdf/aluejaymp_2009_1_s51-58.pdf

Lahikainen, Anja & Pirttilä-Backman, Anna-Maija 2007. Sosiaalipsykologian perusteet. Keuruu: Otavan Kirjapaino Oy

Lahtela, Minna & Mujunen, Mauri (toim.) 2007. Walkers Suomi – C-tason itseopiskelumateriaali. Helsinki: Aseman Lapset ry

Lehtonen, Turo-Kimmo & Mäenpää, Pasi 1997. Valtava mustekala. Kuinka kauppakeskusta käytetään? Helsinki: Helsingin kaupungin tietokeskuksen tutkimuksia 1997:6

Mäenpää, Pasi 2005. Narkissos kaupungissa. Vantaa: Tammi

Mäkinen, Esa 2007. Pro gradu – tutkielma. Puolijulkisen tilan kontrolli kauppakeskuksessa. Helsinki: Helsingin yliopisto. Viitattu 16.08.2011

<https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/18239/puolijul.pdf?sequence=2>

Myllyniemi, Sami 2009. Aika vapaalla: nuorten vapaa-aikatutkimus 2009. Helsinki: Yliopistopaino

Nikoskinen, Elina 2011. Nuorten ABC-hengailu ilmiönä, tulkintoina ja toimenpiteinä. Helsinki: Humanistinen ammattikorkeakoulu

Raippa, Ritva 2000. Punk nuoruuden voimavarana. Toim. Viitanen, Reijo. Viitattu 26.12.2011. <http://www.nuorisotutkimusseura.fi/nuorisokasvatus-ammattina>

Salasuo, Mikko 2006. Atomisoitunut sukupolvi. Helsinki: Helsingin kaupungin tietokeskus

Salminen, Kimmo 2000. Paikat liikkeellä. Avaus kaupunkikulttuurikeskusteluun. Helsinki: Helsingin kaupungin tietokeskus

Salmivalli, Christina 2005. Kaverien kanssa. Vertaissuhteet ja sosiaalinen kehitys. Keuruu: PS-kustannus

Suomen rullalautaliitto ry internetsivut. Lajiesittely. Viitattu 26.12.2011

<http://www.rullalauta.fi/lajiesittely/>

Stadipiiri (toim.) 2000. Urbs. Kirja Helsingin kaupunkikulttuurista. Helsinki: Edita

Tiuraniemi, Juhani 1993. Yksilö, ryhmä, organisaatio. Sosiaalipsykologian perusteita. Turku: Turun yliopiston täydennyskoulutuskeskus

Haastattelut

Kauppakeskuspäällikkö Heli Vainio. 29.09.2011

Securitas Oy. Turvallisuusasiantuntija ja Kampin kauppakeskuksen vartijat.
28.10.2011

Eteläisen poliisipiirin Lähi-Poliisit. Lomakehaastattelu. 27.10.2011

Kuvat

Emo. Viitattu 6.11.2011 <http://emoboy.net/wp-content/uploads/2011/07/spiky-emo-hair.jpg>

Kampin kauppakeskuksen Gekko. Viitattu 6.11.2011
http://www.arkdt.fi/uudisrakentaminen/Kamppi/fi_FI/kamppi/files/84698221441646770/default/07_Kamppi.jpg

Kampin kauppakeskuksen valoympyrä. Katsottu 8.11.2011

<http://helsinkippusa.files.wordpress.com/2009/10/kamppi.jpg?w=400&h=600>

Matkailuopas.com. Kampin kauppakeskus. Viitattu 9.12.2011 <http://www.matkailuopas.com/kamppi-kauppakeskus.html>

Skeittari. Viitattu 6.11.2011

http://fc01.deviantart.net/fs45/f/2009/071/3/c/Skater_Kid_by_WarrenLouw.jpg

Walkers-talo Kamppi. Viitattu 9.12.2011 <http://www.asemanlapset.fi/articles/531/>

LIITTEET

Liite 1. Vartijoiden haastattelun teemakysymykset

Yleistä

1. Miten koette nuorten hengailun? (positiivista, neutraalia / negatiivista)
2. Missä mielestänne nuoret etenkin hengailevat kauppakeskuksen sisätiloissa?
3. Osaatteko arvioida nuorten pääikäryhmää?
4. Tiedättekö minkäikäinen arviolta nuorin hengari on ollut?

Nuorten ryhmät

5. Nouseeko jonkin tietty nuorisoryhmä esille? Mitä etnisiä taustoja/ alakulttuureita olette havainneet?
6. Ovatko alakulttuurit/ etniset ryhmät sekoittuneena keskenään?
7. Ovatko nuoret enemmän kahdestaan, pienryhmissä vai suuremmalla porukalla?
8. Onko hengaajissa enemmän tyttöjä vai poikia?
9. Onko heidän hengailutottumuksissaan eroja? (esim. ryhmäkoko)
10. Ovatko ryhmä henkilöt homogeenisia? (saman ikäisiä, samaa sukupuolta, samanlainen pukeutumistyyli)
11. Mistä päin nuoret tulevat?
12. Sallitaanko hengailu kaikkialla?
13. Joutuvatko vartijat usein puuttumaan nuorten hengailuun? Millaiseen hengailuun puututaan?
14. Miten vartioihin suhtaudutaan?
15. Minkälaisen ohjeistukset vartijat ovat saaneet esimerkiksi maassa tai portailla istumisesta?
16. Esiintyykö päihteiden käyttöä, joutuuko siihen puuttumaan?
17. Miten kuvailisitte hengailevia nuoria?
18. Montako vuotta nuoren hengailuvaihe kestää?
19. Kuinka paljon vakio hengareita tunnistatte?
20. Miten liikkeiden aukioloajat vaikuttavat hengailevien nuorten määrään?
21. Vaikuttavatko ryhmät vakiintuneilta, vai muuttuvatko ne jatkuvasti?
22. Lisääntyykö hengailu tietyinä vuodenaikana, viikonpäivänä tai kelloaikana? (tiettyjen tapahtumien yhteydessä, promootiot aulassa, narikkatorilla tms.), säiden mukaan?
23. Siisteystaso/ yhteisistä tiloista huolehtiminen. Onko ongelmia?
24. Miten muut asiakkaat suhtautuvat nuoriin?
25. Miten kuvailisit nuorten hengailua? Ovatko nuoret paikallaan, liikkeessä?